

Aleksandra Wyrzykowska

ZIELONE PIERŚCIENIE W PLANACH PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA WOJEWÓDZTW – ANALIZA ZAPISÓW

Słowa kluczowe: zielone systemy pierścieniowe, miejskie obszary funkcjonalne.

GREEN BELT IN VOIVODESHIP SPATIAL MANAGEMENT PLANS – ANALYSIS OF DOCUMENTS

Keywords: green belts, urban functional areas.

Wstęp

Zauważalna od kilku dekad, żywiołowa i niekontrolowana urbanizacja przyczynia się do „rozlewania się” miast (*urban spawl*). Powoduje ona nasilenie rosnącego chaosu przestrzennego a także przyczynia się do trudno odwracalnych zmian krajobrazu i zwiększenia kosztów ekonomiczno-społecznych. W konsekwencji może to doprowadzić do degradacji środowiska przyrodniczego, w tym defragmentacji systemów przyrodniczych oraz przerwania sieci powiązań ekologicznych.

Jednym z narzędzi planowania przestrzennego, które wykorzystuje się do zahamowania wyżej wymienionego zjawiska, są zielone pierścienie wokół miast. Są one powszechnie stosowane zarówno w Europie, jak i na świecie. Koncepcja ta zakłada pozostawienie terenów wolnych od zabudowy na obszarach otaczających granicę miasta, które mogą pełnić zarówno funkcję rekreacyjną, żywicielską lub produkcyjną. Zielony pierścień (*ang. green belt*) obejmuje różne kategorie terenów otwartych, m.in.: tereny leśne, parkowe, łąki i pastwiska, pola uprawne, wody powierzchniowe oraz wszelkie inne obszary pozbawione zabudowy. Jego układ może być zamknięty lub niedomknięty, w formie pierścieni, pasów czy klinów, bądź mieszany. [1]

Jedne z pierwszych koncepcji i studiów wprowadzających „zielone pierścienie” do polskiego planowania przestrzennego pojawiły się w latach 50. ubiegłego wieku [1]. To właśnie z tego okresu pochodzi program prof. W. Plapińskiego dotyczący zalesiania terenów wokół Warszawy oraz projekt systemu doleśnień w planie Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego [4] (Popiołek, Suchocki, Wysloucha 1959). W kolejnych latach idee te były rozwijane i przekształcane ze wg. na zmieniające się uwarunkowania (Tomaszek 1989) [6].

Temat „zielonych pierścieni” pojawił się również podczas debaty nad utworzeniem obszarów metropolitalnych. Wówczas przedstawiono kilka kon-

cepcji utworzenia zielonych pierścieni m.in. wokół Warszawy (Kozłowski 2006 oraz Szulczewska, Cieszewska 2006) oraz wokół aglomeracji lubelskiej. Równocześnie prowadzono badania gospodarczo-planistyczne, które mogły mieć zastosowanie przy wyznaczaniu obszarów funkcjonalnych (Kistowski 2007a, 2007b, Markowski 2006, Lendzion 2004) [3].

Do ponownego przeanalizowania koncepcji systemów zielonych pierścieni w polskim systemie planowania przestrzennego przyczynili się autorzy Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (*skrót: KPZK 2030*), wprowadzając ją do najnowszego strategicznego dokumentu rozwoju kraju. KPZK 2030 zobowiązuje do utworzenia systemów zielonych pierścieni wokół 35 miejskich obszarów funkcjonalnych, ośrodków metropolitalnych i regionalnych. Mają one na celu zapobiegać fragmentacji przestrzeni przyrodniczej, zachowywać integralność obszarów o szczególnych walorach kulturalnych i ekologicznych oraz hamować spontaniczny rozwój zabudowy podmiejskiej. Obecnie wspomniane wcześniej zagadnienie jest przedmiotem różnych badań naukowych prowadzonych m.in. przez dr A. Ciszewską (Przestrzenne i funkcjonalne modele zielonych pierścieni w kształtowaniu obszarów metropolitalnych – projekt badawczy, grant własny NCN N 305 175240) oraz dr hab. inż. arch A. Drapella-Hermansdorfer prof. PWr., wraz z dr inż. arch. kraj. Ł. Dworniczakiem (Ochrona i gospodarowanie krajobrazem w obszarach podmiejskich Wrocławia. Studium wykonalności Zielonego Pierścienia Wrocławia (ZPW) – projekt badawczy promotorski, grant N N527 277340).

1. Cel i zakres opracowania

Przyjęcie KPZK 2030 w dniu 13 grudnia 2011 przez Radę Ministrów spowodowało konieczność niezwłocznej aktualizacji wszystkich planów zagospodarowania przestrzennego województw (*skrót: pzpw*). Ponadto po raz pierwszy KPZK 2030 zobowiązała do opracowania zielonych systemów pierścieniowych miejskich obszarów funkcjonalnych metropolitalnych i regionalnych. Nowe pzpw powinny uwzględnić aktualne uwarunkowania, kierunki i cele polityki przestrzennej kraju, w tym ideę wdrożenia zielonych pierścieni.

Poniższe opracowanie ma na celu przedstawienie sposobu i trybu odzwierciedlenia zapisów dokumentów planistycznych z poziomu krajowego na poziom regionalny. W związku z tym przy przeprowadzeniu analizy uwzględniono szesnaście pzpw (obowiązujących na dzień 1 marca 2017), KPZK 2030¹ oraz wybrane uchwały Sejmików Wojewódzkich dotyczących przystąpienia do sporządzenia zmiany planów zagospodarowania przestrzennego województwa oraz ich uchwalenia.

¹ Uchwała Nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 (Dz. U. z 2011 r., poz. 252) w sprawie przyjęcia Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030.

Powyższe dokumenty porównano pod kątem:

- aktualizacji pzpw uwzględniającej KPZK 2030,
- czasu uchwalenia nowego pzpw po przyjęciu KPZK 2030,
- sposobu i zakresu uwzględnienia zapisów dotyczącego obligatoryjnych zielonych systemów pierścieniowych miejskich obszarów funkcjonalnych metropolitalnych i regionalnych ujętych w KPZK 2030.

2. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 i jej założenia dotyczące zielonych systemów pierścieniowych miejskich obszarów funkcjonalnych

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju, zgodnie z zapisami Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z 27 marca 2003 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1579), jest najważniejszym dokumentem o charakterze planistycznym w Polsce. Odpowiada ona za przedstawienie wizji, kierunków polityki i celów rozwoju przestrzennego w dwudziestoletniej perspektywie.

Obowiązująca KPZK 2030², stara się odpowiedzieć na nowe wyzwania, przed którymi stoi Polska. Zapowiada długo oczekiwaną potrzebę systemowej reformy gospodarki przestrzennej, skoncentrowanej na współdziałaniu polityki przestrzennej z celami polityki regionalnej. Zwraca szczególną uwagę na efektywne wykorzystanie zróżnicowanego potencjału regionalnego. W swoich postulatach opisuje sześć celów polityki przestrzennego zagospodarowania kraju, które odnoszą się do:

- niskiej konkurencyjności głównych, polskich ośrodków miejskich i regionalnych w Europie,
- braków w spójności terytorialnej kraju,
- niskiego poziomu rozwoju infrastruktury obszarów wiejskich (w szczególności społecznej i transportowej),
- niespójnego systemu ochrony zasobów środowiska naturalnego,
- niewystarczającej odporności struktury przestrzennej na wewnętrzne i zewnętrzne zagrożenia,
- bezładowi przestrzennemu.

Wszystkie założenia są ze sobą ściśle powiązane, a ich uzupełnieniem jest nowo określona typologia obszarów funkcjonalnych, uwzględniająca definicję obszaru problemowego³. *Po odpowiednich zmianach prawnych, określone w KPZK 2030 obszary funkcjonalne powinny być uwzględnione, jako element planowania przestrzennego oraz społeczno-gospodarczego na poziomie krajowym, regionalnym, lokalnym a tam gdzie jest to zasadne, stanowić odrębną kate-*

² Uchwała Nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 (Dz. U. z 2011 r. poz. 252) w sprawie przyjęcia Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030.

³ Definicja została ujęta w ustawie z dnia 27 marca 2003 o planowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1579).

gorię planistyczną⁴. Ponadto KPZK 2030 nakłada obowiązek określenia i delimitacji:

- miejskich i wiejskich obszarów funkcjonalnych,
- obszarów funkcjonalnych szczególnego zjawiska w skali makroregionalnej,
- obszarów kształtowania potencjału rozwojowego,
- obszarów funkcjonalnych wymagających rozwoju nowych funkcji przy użyciu instrumentów właściwych polityce regionalnej.

Natomiast w stosunku do pzpw, nacisk został położony na delimitację miejskich obszarów funkcjonalnych, poprzez wdrożenie działań o charakterze planistycznym w formie opracowania strategii, planów i studiów zagospodarowania przestrzennego. *Plany i strategie powinny uwzględniać przede wszystkim: koncepcję zrównoważonej mobilności w obrębie tych obszarów, potrzebę ochrony obszarów cennych przyrodniczo, potrzebę ograniczenia zagospodarowania terenów dotychczas niezurbanizowanych i zapobiegania temu zagospodarowaniu, a także potrzebę zachowania obszarów dostępnych publicznie w ramach struktury zagospodarowania przestrzeni miejskich⁵.*

Wraz z określeniem miejskich obszarów funkcjonalnych w pzpw, należy uwzględnić „obligatoryjne zielone systemy pierścieniowe”, w szczególności dla miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodków metropolitalnych i regionalnych. W dokumencie wskazano 31 takich pierścieni wokół wszystkich miast wojewódzkich, oraz miast silnie rozwijających się, o dużym znaczeniu w kontekście wyznaczonej polityki przestrzennej kraju (Bielsko-Biała, Częstochowa, Elbląg, Grudziądz, Kalisz z Ostrowem Wielkopolskim, Koszalin, Legnica, Płock, Radom, Rybnik, Słupsk, Tarnów, Wałbrzych, Włocławek).

⁴ Uchwała Nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 (Dz. U. z 2011 r. poz. 252) w sprawie przyjęcia Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030.

⁵ Uchwała Nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 (Dz. U. z 2011 r. poz. 252) w sprawie przyjęcia Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030. s. 81.

Rysunek 1. Podział administracyjny Polski wraz z wyznaczonymi w KPZK 2030, obligatoryjnymi zielonymi systemami pierścieniowymi miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodków metropolitalnych i regionalnych.

Źródło: opracowanie własne.

Przedstawiona w KPZK 2030 koncepcja zielonych systemów pierścieniowych wpisuje się w ideę zrównoważonego rozwoju. Zawiera próbę zbilansowania potrzeb gospodarczych, ekonomicznych i społecznych z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych. W tym przypadku podstawę planowania stanowi zasada pierwszeństwa regeneracji (odnowy) zabudowy, czyli wykorzystania i nasilenia intensywności zabudowy na terenach już zurbanizowanych, minimalizując jej rozprzestrzenianie się na nowe obszary. Dodatkowo polityka przestrzenna powinna być mocniej ukierunkowana na szeroko pojętą ochronę obszarów cennych przyrodniczo, przeciwdziałać fragmentacji siedlisk oraz dążyć do spójności sieci ekologicznej kraju. Proponowane długoterminowe działania mają podkreślić wysokie walory krajobrazowe i przyrodnicze terenów objętych ochroną, zmierzać do kształtowania ładu przestrzennego i optymalnego zagospodarowania przestrzeni.

KPZK 2030 nie określa żadnej formy opracowania, metodologii i sposobu delimitacji terenów otwartych wchodzących w skład zielonych systemów pierścieniowych. Zawiera wyłącznie ogólny opis, pozostawiając dużą dowolność do zastosowania w opracowywanych w planach i studiach na poziomie regionalnym.

3. Aktualizacja Planów Zagospodarowania Przestrzennego Województw

KPZK 2030, obowiązująca od grudnia 2011, wprowadziła nowe uwarunkowania i wytyczne do wszystkich pzpw, co spowodowało konieczność ich ponownego sporządzenia. Jednak do dnia 1 marca 2017 (czyli ponad 5 lat od wejścia w życie KPZK 2030) tylko osiem województw zdołało przyjąć uchwały dotyczące zmiany planu zagospodarowania przestrzennego województwa. Były to województwa: dolnośląskie⁶, lubuskie⁷, lubelskie⁸, mazowieckie⁹, pomorskie¹⁰, śląskie¹¹, świętokrzyskie¹², warmińsko-mazurskie¹³. Pozostałe województwa stopniowo podejmowały uchwały o przystąpieniu do sporządzenia nowego pzpw, jednak nadal są na etapie ich opracowywania (Tabela 1.).

⁶ Uchwała Nr XLVIII/1622/2014 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 27 marca 2014 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XLVIII/873/2012 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 sierpnia 2002 r. w sprawie uchwalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego.

⁷ Uchwała Nr XI/162/2015 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 30 października 2015 r. w sprawie uchwalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego.

⁸ Uchwała Nr XXII/191/12 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 21 marca 2012 r. w sprawie uchwalenia „Zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego.

⁹ Uchwała Nr 180/14 Sejmiku Województwa Mazowieckiem z dnia 7 lipca 2014 r. w sprawie Planu zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego.

¹⁰ Uchwała Nr 318/XXX/16 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie uchwalenia nowego planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego oraz stanowiącego jego część planu zagospodarowania przestrzennego obszaru metropolitalnego Trójmiasta.

¹¹ Uchwała Nr V/26/2/16 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 29 sierpnia 2016 r. w sprawie przyjęcia Planu Zagospodarowania Województwa Śląskiego 2020+

¹² Uchwała Nr XLVII/833/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 22 września 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego.

¹³ Uchwała Nr VII/164/15 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 maja 2015 r. w sprawie uchwalenia Planu zagospodarowania województwa warmińsko-mazurskiego.

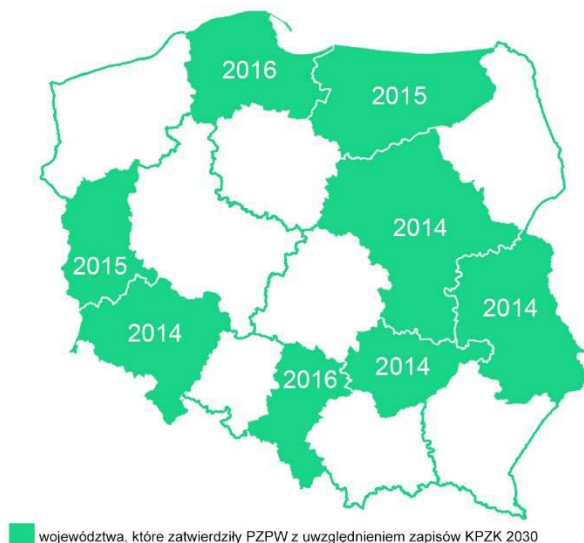
Tabela 1. Aktualizacja zapisów planów zagospodarowania przestrzennego województw uwzględniające zapisy dot. obligatoryjnych zielonych systemów pierścieniowych obszarów miejskich funkcjonalnych metropolitalnych i regionalnych ujętych w KPZK 2030.

Aktualizacja zapisów planów zagospodarowania przestrzennego województw uwzględniające zapisy dot. obligatoryjnych zielonych systemów pierścieniowych obszarów miejskich funkcjonalnych metropolitalnych i regionalnych ujętych w KPZK 2030		Uwagi		Uwagi							
		Uwzględnienie zapisów KPZK 2030 dot. zielonych systemów pierścieniowych obszarów miejskich funkcjonalnych metropolitalnych i regionalnych	Uwzględnienie zapisów KPZK 2030 w obowiązującym pzpw								
Lp.	Województwo	Graficznie		Opisowo	Stan uwzględnienie zapisów	**Data ponownego przystąpienia do zmiany pzpw	Braki formalne	Stan uwzględnienie zapisów	Data uchwalania obowiązującego planu zagospodarowania przestrzennego województwa	Data przystąpienia do zmiany planu zagospodarowania przestrzennego województwa	Województwo
		Delimitacja	Symboliczne oznaczenie								
1.	Dolnośląskie	-	-	+/-	✓	-	brak opracowania dotyczącego Planu zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego Wrocławia	✓	27.03.2014	21.09.2006	
2.	Kujawsko-pomorskie	-	-	-	brak	-	-	-	26.06.2003	27.10.2014*	
3.	Lubelskie	-	-	+	✓	-	-	✓	30.10.2015		
4.	Lubuskie	-	-	+/-	✓	-	-	✓	21.03.2012	26.03.2007**	
5.	Łódzkie	-	-	-	brak	-	-	-	21.09.2010	27.01.2015	

* ostatnia uchwała w sprawie zmiany uchwały Nr VII/91/07 z dnia 23 kwietnia 2007 w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa kujawsko-pomorskiego

6.	Małopolskie	29.02.2016*	22.12.2003	-	-	-	brak	-	-	-	-	* ostatnia uchwała w sprawie zmiany uchwały Nr XXIV/493/09 z dnia 3 lipca 2009 w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego
7.	Mazowieckie	11.10.2010**	07.07.2014	✓	brak opracowania dotyczącego Planu zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego Warszawy	21.11.2016*	✓	+	+	+	+	* ostatnia uchwała w sprawie zmiany uchwały Nr 69/15 z dnia 27 lipca 2015 w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego
8.	Opolskie	25.10.2013	28.09.2010	-	-	-	brak	-	-	-	-	
9.	Podkarpackie	23.07.2007	29.11.2004	-	-	-	brak	-	-	-	-	
10.	Podlaskie	24.09.2007	27.06.2003	-	-	-	brak	-	-	-	-	
11.	Pomorskie	28.07.2014*	29.12.2016	✓	-	-	✓	+	-	-	-	* ostatnia uchwała w sprawie zmiany uchwały Nr 1004/XXXX/09 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 26 października 2009 roku w sprawie zmiany Planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Pomorskiego
12.	Śląskie	28.10.2013	29.08.2016	✓	-	-	✓	+/-	+	+	+	
13.	Świętokrzyskie	27.03.2006**	22.09.2014	✓	brak opracowania dotyczącego Planu zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego Kielc	23.02.2015	✓	+	+	+	+	
14.	Warmińsko-mazurskie	30.09.2014*	27.05.2015	✓	brak opracowania dotyczącego Planu zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego Olsztyn	-	✓	+/-	+	+	+	
15.	Wielkopolskie	26.05.2014	26.04.2010	-	-	-	brak	-	-	-	-	
16.	Zachodnio-pomorskie	30.10.2012	19.10.2010	-	-	-	brak	-	-	-	-	

Rysunek 2. Województwa, które w pzpw uwzględniły zapisy KPZK 2030 oraz rok w którym podjęto uchwałę o ich przyjęciu.

Źródło: opracowanie własne.

Częściowo wynika to z faktu, że obowiązujące pzpw zostały uchwalone niedługo przed wejściem w życie KPZK 2030, a ponowne przeprowadzenie całego procesu wymaga dużego wysiłku i czasu. Taka sytuacja miała miejsce w przypadku województwa opolskiego¹⁴, łódzkiego¹⁵ wielkopolskiego¹⁶ oraz zachodniopomorskiego¹⁷, których sejmiki uchwaliły pzpw w 2010 roku.

Z drugiej strony należy wziąć pod uwagę wprowadzenie z opóźnieniem m.in. nowelizacji ustawy o planowaniu zagospodarowaniu przestrzennym¹⁸,

¹⁴ Uchwała Nr XLVIII/505/2010 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 28 września 2010 r. w sprawie uchwalenia zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego.

¹⁵ Uchwała Nr LX/1648/10 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 21 września 2010 r. w sprawie: zmiany Uchwały Nr XLV/524/2002 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 9 lipca 2002 r. w sprawie uchwalenia „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego”.

¹⁶ Uchwała Nr XLVI/690/10 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 26 kwietnia 2010 r. w sprawie uchwalenia zmiany Planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego.

¹⁷ Uchwała Nr XLV/530/10 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 19 października 2010 r. w sprawie uchwalenia zmiany Planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego.

¹⁸ Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2016 r.

tw. ustawy krajobrazowej¹⁹. Późniejsze przepisy wykonawcze nadały podstawy prawnej wyznaczonej w KPZK 2030 polityce przestrzennej, zobowiązując do opracowania w pzpw Planu Zagospodarowania Przestrzennego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Ośrodka Wojewódzkiego oraz wykonania audytu krajobrazowego.

Powyższe zmiany przyczyniły się do podejmowania uchwał dotyczących przystąpienia do zmiany pzpw, m.in w województwie kujawsko-pomorskim, małopolskim, podkarpackim oraz podlaskim. Spowodowało to zwłokę w zakończeniu procesu sporządzanego planu. W podobnej sytuacji znalazło się także województwo mazowieckie²⁰ i świętokrzyskie²¹, które pomimo uchwalenia "nowego" pzpw ponownie podjęły uchwały o przystąpieniu do sporządzenia pzpw.

4. Zapisy pzpw dotyczące obligatoryjnych zielonych systemów pierścieniowych miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodków metropolitalnych i regionalnych w pzpw

Wszystkie województwa, które podjęły uchwałę o zmianie pzpw, po wejściu w życie KPZK 2030²², uwzględniły w pzpw zapisy dotyczące obligatoryjnych zielonych systemów pierścieniowych miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodków metropolitalnych i regionalnych. Jednakże zakres i sposób opracowania poszczególnych planów znacznie różni się od siebie. Wytyczne dotyczące utworzenia zielonych pierścieni w pzpw przedstawiono w formie:

- opisowej (*we wszystkich pzpw, które uwzględniły zapisy dot. zielonych pierścieni*),
- graficznej (*wyłącznie w pięciu pzpw*).

Dla właściwego porównania opisów poszczególnych pzpw zestawiono ich fragmenty w formie tabelarycznej. W tabeli nr 2 (w załączniku) przedstawiono

poz. 1579).

¹⁹ Ustawa z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu (Dz.U. 2015 poz. 774).

²⁰ Uchwała Nr 196/16 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 21 listopada 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego.

²¹ Uchwała Nr V/114/15 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 lutego 2015 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego dotyczącej opracowania „Planu Zagospodarowania Przestrzennego miejskiego obszaru Funkcjonalnego Ośrodka Wojewódzkiego”.

²² Do dnia 1 marca 2017 r. było to wyłącznie osiem województw. Pozostałe województwa nie zaktualizowały swoich pzpw, a tym samym nie ujęły w swoich zapisach informacji dotyczących obligatoryjnych zielonych systemów pierścieniowych miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodków metropolitalnych i regionalnych.

zestawienie fragmentów dotyczących polityki przestrzennego zagospodarowania województwa. Pokazuje ona, w jakim kontekście i z jaką szczegółowością ujęto wprowadzenie idei zielonych pierścieni w kierunkach i celach rozwoju przestrzennego oraz zasadach zagospodarowania województwa. W kolejnym zestawieniu, tabeli nr 3 zestawiono bardziej uszczegółowione zapisy dotyczące polityki przestrzennej zagospodarowania miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodków metropolitalnych i regionalnych. Odnoszą się one bezpośrednio do obszarów, dla których zostały wyznaczone w KPZK 2030 systemy zielonych pierścieni.

Rysunek 3. Podział zielonych systemów pierścieni miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodków metropolitalnych i regionalnych ujętych w KPZK 2030 ze wg. na sposóbi formę ich opracowania w pzpw.

Źródło: opracowanie własne.

Z uwagi na formę i charakter zapisów dotyczących zielonych systemów pierścieniowych miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodków metropolitalnych i regionalnych, pzpw możemy podzielić na 3 kategorie:

- województwa, które w pzpw wyznaczyły i zdelimitowały obszary terenów otwartych wchodzących w skład zielonego pierścienia oraz opisały kierunki rozwoju i zasady ich zagospodarowania, (należą do nich województwa: lubelskie, mazowieckie, świętokrzyskie),

- województwa, które w pzpw zawarły wyłącznie zapis graficzny z KPZK 2030 i ogólny, krótki opis dotyczący ich funkcji i konieczności wdrożenia, (należą do nich województwa: pomorskie, śląskie i warmińsko-mazurskie)
- województwa, które w pzpw wspomniały jedynie o konieczności utworzenia zielonych pierścieni lub opisały kierunki rozwoju i zasady ich zagospodarowania, (należą do nich województwa: dolnośląskie, lubuskie, pomorskie²³).

Rysunek 4. Podział zielonych systemów pierścieni miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodków metropolitalnych i regionalnych ujętych w KPZK 2030 ze wg. na sposób i formę ich opracowania w pzpw.

Źródło: opracowanie własne.

Wnioski

Aktualizacja i uchwalenie nowego pzpw jest procesem trudnym z uwagi na ilość wymaganych uwarunkowań oraz nieustannie zmieniające się podstawy prawne. Jak wykazały badania, proces ten wymaga wielu lat starań i pracy. W niektórych przypadkach wprowadzenie zmian następuje nawet po ponad 10-ciu latach od momentu przystąpienia do sporządzenia pzpw i jego uchwalenia.

²³ Plan Zagospodarowania Województwa Pomorskiego zawiera opis kierunki rozwoju i zasady zagospodarowania terenów otwartych wchodzących w skład „zielonego pierścienia”.

Do dnia 1 marca 2017 tylko połowa województw²⁴ zdołała uchwalić nowe pzpw uwzględniające wytyczne KPZK 2030, a tym samym wdrożyć ideę zielonych pierścieni.

W planach zagospodarowania powyższych województw uwzględniono 16 z 31 obligatoryjnych zielonych systemów pierścieniowych miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodków metropolitalnych i regionalnych. Dodatkowo wskazano cztery pierścienie, nieujęte w KPZK 2030. W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Warmińsko-Mazurskiego wskazano konieczność utworzenia zielonego pierścienia wokół Ełku, natomiast w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego zdelimitowano tereny otwarte wchodzące w skład zielonego pierścienia Siedlec, Ostrołęki i Ciechocinka. Niestety, w Planie Zagospodarowania Województwa Dolnośląskiego pominięto dwa systemy pierścieniowe wskazane w KPZK 2030.

Brak wymagań dotyczących zakresu i formy opracowania obligatoryjnych systemów zielonych pierścieni miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodków metropolitalnych i regionalnych, skutkuje dużą dysproporcją w zakresie i sposobie opracowania poszczególnych pzpw. Wyłącznie trzy z ośmiu województw (lubelskie, mazowieckie i świętokrzyskie) bardzo wnikliwie przeanalizowały możliwość wdrożenia zielonego pierścienia. W swoich pzpw zawarły obszerny opis kierunków rozwoju, zasady zagospodarowania oraz delimitację terenów otwartych wchodzących w skład zielonych pierścieni.

Również w Planie Zagospodarowania Województwa Pomorskiego, pomimo braku zapisu graficznego, wskazującego obszar zielonego pierścienia, starannie przeanalizowano możliwości jego wdrożenia. W opisie celów i kierunkach polityki przestrzennej przedstawiono dokładne zasady i działania mające na celu ochronę terenów cennych przyrodniczo, oraz zapobiegnię dalszemu, niekontrolowanemu procesowi rozlewania się miast.

Natomiast w Planie Zagospodarowania Województwa Dolnośląskiego, odniesiono się do zapisów dotyczących zielonych pierścieni jedynie poprzez wypunktowanie w kierunkach polityki przestrzennej sformułowania: *wdrażanie koncepcji zintegrowanego systemu terenów zielonych wokół Wrocławia*. Dalsze opisy dotyczące charakterystyki obszaru, delimitacji ewentualnych sposobów wdrażania czy nawet uwzględniania w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, nie zostały ujęte. Podobna sytuacja ma miejsce w pozostałych pzpw (województwa: lubuskie, śląskie i warmińsko-mazurskie). Ideę wdrożenia zielonych pierścieni potraktowano bardzo lakonicznie, odwzorowując wyłącznie zapis graficzny połączony z krótkim opisem o konieczności ich utworzenia.

²⁴ Były nimi: województwo dolnośląskie, województwo lubuskie, województwo lubelskie, województwo mazowieckie, województwo pomorskie, województwo śląskie, województwo świętokrzyskie, województwo warmińsko-mazurskie.

Pozostaje zatem pytanie, czy wytyczne ujęte w pzpw są wystarczające, by uwzględnić je bezpośrednio w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, a tym samym wdrożenia idei zielonych pierścieni w otaczającej nas przestrzeni?

Bibliografia

1. Ciszewska A., Green belt jako narzędzie zarządzania terenami otwartymi w obszarach metropolitalnych., Problemy Ekologii Krajobrazu, T. XXXIII, Lublin – 2012, s. 193–201.
2. Dylewski R., Problemy rozprzestrzeniania się miast w świetle doświadczeń krajów Unii Europejskiej i Stanów Zjednoczonych. [w:] Kozłowski S. (red.), Żywiłowe rozprzestrzenianie się miast. Narastający problem aglomeracji miejskich w Polsce, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Polska Akademia Nauk Komitet „Człowiek i Środowisko” przy Prezydium PAN, Białystok – Lublin – Warszawa 2006.
3. Dworniczak Ł., Drapella-Hermansdorfer A., Ochrona i gospodarowanie krajobrazem Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego w świetle Europejskiej Konwencji Krajobrazowej, Rozprawa doktorska, Wrocław 2013.
4. Gasidło K., „Wielkie Katowice”. Koncepcja organizacji przestrzennej centralnego obszaru aglomeracji górnośląskiej., Zeszyty Naukowe Politechniki Śląskiej, seria: Architektura, z 46, Gliwice 2007.
5. Kozłowski S.: Propozycje zielonych pierścieni w obszarze metropolitalnym Warszawy [w:] Kozłowski S. (red.), Żywiłowe rozprzestrzenianie się miast. Narastający problem aglomeracji miejskich w Polsce, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Polska Akademia Nauk Komitet „Człowiek i Środowisko” przy Prezydium PAN, Białystok – Lublin – Warszawa 2006, s. 175.
6. Tomaszek S., Przestrzenne uwarunkowania ochrony i kształtowania środowiska aglomeracji górnośląskiej, Ossolineum 1989

Akty prawne:

1. Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu przestrzennym (tj. Dz.U. z 2016 r. poz. 1579).
2. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (tj. Dz.U. z 2016 r. poz. 486).
3. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu (Dz.U. poz. 774).

4. Uchwała Nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r. (Dz.U. poz. 252) w sprawie przyjęcia koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030.
5. Uchwała Nr LVIII/889/2006 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 21 września 2006 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Planu zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego.
6. Uchwała Nr XLVIII/1622/2014 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 27 marca 2014 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XLVIII/873/2012 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 sierpnia 2002 r. w sprawie uchwalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego.
7. Uchwała Nr XI/135/03 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26 czerwca 2003 r. w sprawie uchwalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego.
8. Uchwała Nr LIV/823/14 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 27 października 2014 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu zagospodarowania województwa kujawsko-pomorskiego.
9. Uchwała Nr XI/162/2015 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 30 października 2015 r. w sprawie uchwalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego.
10. Uchwała Nr VI/59/07 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 26 marca 2007 r. w sprawie przystąpienia do "Zmiany Planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Lubuskiego".
11. Uchwała Nr XXII/191/12 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 21 marca 2012 r. w sprawie uchwalenia „Zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego”.
12. Uchwała Nr LX/1648/10 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 21 września 2010 r. w sprawie: zmiany Uchwały Nr XLV/524/2002 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 9 lipca 2002 r. w sprawie uchwalenia „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego”.
13. Uchwała Nr IV/42/15 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia projektu planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego oraz projektu planu zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Łodzi.
14. Uchwała Nr XV/174/03 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 22 grudnia 2003 r. w sprawie uchwalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego.

15. Uchwała Nr XX/274/16 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 29 lutego 2016 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XXXIV/493/09 z dnia 3 lipca 2009 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego.
16. Uchwała Nr 166/10 Sejmiku Województwa Mazowieckiem z dnia 11 października 2010 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego.
17. Uchwała Nr 180/14 Sejmiku Województwa Mazowieckiem z dnia 7 lipca 2014 r. w sprawie Planu zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego.
18. Uchwała Nr 196/16 Sejmiku Województwa Mazowieckiem z dnia 21 listopada 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego.
19. Uchwała Nr XLVIII/505/2010 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 28 września 2010 r. w sprawie w sprawie uchwalenia zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego.
20. Uchwała Nr XXXIV/419/2013 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 25 października 2013 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany *Planu zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego*, uchwalonego Uchwałą Nr XLVIII/505/2010 z dnia 28 września 2010.
21. Uchwała Nr XXXI/340/04 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 29 listopada 2004 r. w sprawie zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego.
22. Uchwała Nr IX/87/07 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 23 lipca 2007 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Planu zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego poprzedzona okresową oceną obowiązującego *Planu zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego* wykonaną w roku 2006, z której wynikała potrzeba sporządzenia nowego *Planu*.
23. Uchwała Nr IX/80/03 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 27 czerwca 2003 w sprawie uchwalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego.
24. Uchwała Nr X/102/07 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 24 września 2007 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego.
25. Uchwała Nr 894/XLII/14 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 28 lipca 2014 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia nowego planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego oraz spo-

rządzenia planu zagospodarowania przestrzennego obszaru metropolitalnego Trójmiasta.

26. Uchwała Nr 318/XXX/16 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie uchwalenia nowego planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego oraz stanowiącego jego część planu zagospodarowania przestrzennego obszaru metropolitalnego Trójmiasta.
27. Uchwała Nr IV/43/3/2013 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 28 października 2013 r. w sprawie zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego.
28. Uchwała Nr V/26/2/2016 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 29 sierpnia 2016 r. w sprawie przyjęcia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+;
29. Uchwały Nr XXXVI/422/06 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 27 marca 2006 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego.
30. Uchwała Nr XLVII/833/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 22 września 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego.
31. Uchwała Nr V/114/15 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 lutego 2015 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego dotyczącej opracowania „Planu Zagospodarowania Przestrzennego miejskiego obszaru Funkcjonalnego Ośrodka Wojewódzkiego”.
32. Uchwała Nr XL/816/14 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 30 września 2014 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Planu zagospodarowania województwa warmińsko-mazurskiego.
33. Uchwała Nr VII/164/15 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 maja 2015 r. w sprawie uchwalenia Planu zagospodarowania województwa warmińsko-mazurskiego.
34. Uchwała Nr XLVI/690/10 Sejmiku Wojewódzka Wielkopolskiego z dnia 26 kwietnia 2010 r. w sprawie uchwalenia zmiany Planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego.
35. Uchwała Nr XLV/873/14 Sejmiku Wojewódzka Wielkopolskiego z dnia 26 maja 2014 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego.

36. Uchwała Nr XLV/530/10 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 19 października 2010 r. w sprawie uchwalenia zmiany Planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego.
37. Uchwała Nr XIX/257/12 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 30 października 2012 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego.

Streszczenie

Do ponownego przeanalizowania koncepcji systemów zielonych pierścieni w polskim systemie planowania przestrzennego przyczynili się autorzy Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, wprowadzając ją do najnowszego strategicznego dokumentu kraju. KPZK 2030 zobowiązuje do utworzenia systemów zielonych pierścieni wokół 35 miejskich obszarów funkcjonalnych, ośrodków metropolitalnych i regionalnych. Mają one na celu chronić i wykorzystać wysokie walory krajobrazowe i przyrodnicze terenów objętych ochroną, zmierzać do kształtowania ładu przestrzennego i optymalnego zagospodarowania przestrzeni, poprzez ograniczenie żywiołowej i niekontrolowanej urbanizacji.

Przyjęcie KPZK 2030 w dniu 13 grudnia 2011 przez Radę Ministrów spowodowało konieczność niezwłocznej aktualizacji wszystkich planów zagospodarowania przestrzennego województw. Do dnia 1 marca 2017, tylko połowa z szesnastu województw zdołała przyjąć uchwały dotyczące ich zmiany.

KPZK 2030 nie określa żadnej formy opracowania, metodologii i sposobu delimitacji terenów otwartych wchodzących w skład zielonych systemów pierścieniowych. Zawiera wyłącznie ogólny opis, pozostawiając dużą dowolność do zastosowania w opracowywanych w planach i studiach na poziomie regionalnym. Skutkuje to dużą dysproporcją w zakresie i sposobie opracowania poszczególnych pzpw. Wiele województw potraktowało bardzo lakonicznie zapisy odnoszące się do zielonych pierścieni, odwzorowując wyłącznie zapisy graficzne i krótki opis, o konieczności ich utworzenia. Tylko województwo mazowieckie, lubelskie i świętokrzyskie podjęło próbę delimitacji obszaru zielonego pierścienia wraz z opisem jego kształtowania i sposobów wdrażania.

W takim przypadku, jaki wpływ będzie miał sposób opracowania w pzpw zielonych systemów pierścieniowych miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodków metropolitalnych, na ich realizację w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego?

Summary

An additional analysis of concept of green belt's system was proposed by authors of National Spatial Management Concept 2030 (KPZK 2030) by putting it

to the newest strategic document of country. KPZK 2030 obligates to creation of green belts around 35 urban functional areas, metropolitan and regional centers. Their goal is to protect and use high landscape and natural value of protected areas, approach to shaping of spatial order and optimal spatial management, through limitation of spontaneous and uncontrolled urbanization.

Resolution of KPZK 2030 in 13th of December 2011 created a necessity of immediate updating all Voivodship Spatial Management Plans. Until 1 st of March 2017, only half of sixteen voivodships was able to adopt resolutions regarding those changes.

KPZK 2030 does not specify any kind of form of develop, methodology or means of delimitation of open areas that are part of green belt systems. It contains only a general description, leaving much freedom to be used in developed plans and research on a regional level. The result is much disproportion in range and means of development of certain Voivodship Spatial Management Plans. Many voivodships treated notations regarding green belts very briefly, mapping only graphic entries together with short description, regarding the necessity of their creation. Only voivodships mazowieckie, lubelskie, świętokrzyskie tried to delimit area of green belt together with description of its shape and means of implementation.

In this case, what impact would the way of development green belt systems of urban functional areas of metropolitan centers, have on their realization in research of conditioning and spatial management directions.

Informacje o autorce

mgr inż. arch. Aleksandra Wyrzykowska
Politechnika Śląska,
Wydział Architektury
aleksandra.wyrzykowska.pl@gmail.com

Tabela 2. Wykaz zapisów planów zagospodarowania przestrzennego województw uwzględniające zapisy dot. obligatoryjnych zielonych systemów pierścieniowych miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodków metropolitalnych i regionalnych ujętych w KPZK 2030 – Polityka przestrzenna zagospodarowania województwa.

Wykaz zapisów planów zagospodarowania przestrzennego województw uwzględniające zapisy dot. obligatoryjnych zielonych systemów pierścieniowych miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodków metropolitalnych i regionalnych ujętych w KPZK 2030 – Polityka przestrzenna zagospodarowania województwa		
Lp.	województwo	Polityka przestrzenna zagospodarowania województwa
1	dolnośląskie	<p>3. Działania i zadania, służące realizacji kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego.</p> <p>3.1 Rozszerzenie i umocnienie regionalnego systemu obszarów chronionych i jego zintegrowanie z systemami krajowymi i europejskimi.²⁵ [...] – wdrażanie koncepcji zintegrowanego systemu terenów zielonych wokół Wrocławia (lokalizacja: tereny Wrocławskiego Obszaru Metropolitalnego (WrOM))</p>
	Zasady zagospodarowania i sposoby wdrożenia	—

²⁵ Uchwała Nr XLVIII/1622/2014 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 27 marca 2014 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XLVIII/873/2012 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 sierpnia 2002 r. w sprawie uchwalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego; s. 111.

2	lubuskie	Cele i kierunki rozwoju przestrzennego	<p>3.2. Rozwój zagospodarowania przestrzennego województwa 3.2.1. Sieć osadnicza i infrastruktura społeczna [...]</p> <p>Kierunek 3. Kształtowanie zagospodarowania na terenach podmiejskich ²⁶</p> <p>3.1. Porządkowanie obszarów objętych procesami suburbanizacyjnymi poprzez regulacje planistyczne kształtujące układy osadnicze</p> <p>3.2. Włączanie podmiejskich (urbanizujących się) jednostek osadniczych w miejskie systemy infrastruktury</p> <p>3.3. Objęcie podmiejskich (urbanizujących się) jednostek osadniczych zintegrowanym systemem transportu publicznego</p> <p>3.4. Kształtowanie zielonych pierścieni (Green Belts)</p>
		Zasady zagospodarowania i sposoby wdrożenia	<p>Przestrzenne warunki realizacji regionalnej polityki rozwoju²⁷</p> <p>[...] 9) <u>Plan wskazuje zielone pierścienie (Green Belts) wokół aglomeracji lubelskiej, ośrodków subregionalnych. Poza stabilizującym wpływem na środowiskowe warunki życia w mieście, obszarom tym przypisuje się funkcje:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) <u>ochrony struktury ekologicznej z pozostałościami przyrody zbliżonej do naturalnej i osobliwościami przyrodniczo-krajobrazowymi.</u> 2) <u>ochrony struktury przestrzennej przed semiurbanizacją i chaotyczną urbanizacją, tj. zarówno terenów otwartych niezabudowanych, jak i krajobrazów mozaikowych (drobnoskalowych) z typowym dla terenów podmiejskich dużym zróżnicowaniem fito-socjologicznym zbiorowisk zastępczych i nierzadko o znaczących walorach florystycznych.</u> 3) <u>buforową, osłabiającą presję miasta na tereny wiejskie.</u> 4) <u>wypoczynku codziennego i świątecznego dla mieszkańców miast.</u> <p><u>Granice zielonych pierścieni wskazuje się do uszczegółowienia w lokalnych dokumentach planistycznych.</u>²⁸</p>

²⁶ Uchwała Nr XI/162/2015 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 30 października 2015 r. w sprawie uchwalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego; s. 56.

²⁷ Uchwała Nr XI/162/2015 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 30 października 2015 r. w sprawie uchwalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego; s. 57–59.

²⁸ Uchwała Nr XI/162/2015 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 30 października 2015 r. w sprawie uchwalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego; s. 59.

3	lubelskie	Cele i kierunki rozwoju przestrzennego	—
		Zasady zagospodarowania i sposoby wdrożenia	<p>X. Obszary funkcjonalne województwa lubuskiego</p> <p>2. Miejskie obszary funkcjonalne</p> <p>2.2.5 Zasady zagospodarowania miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodków subregionalnych²⁹</p> <p>Dla omawianych obszarów funkcjonalnych przyjęto następujące zasady zagospodarowania: [...]</p> <ul style="list-style-type: none"> – <u>zachowanie ciągłości i ochrona przed zabudową obszarów pełniących głównie funkcje przyrodnicze, w tym klimatyczne (kliny napowietrzające),</u> – <u>dbałość o wysoki standard terenów zieleni,</u> <p>2.3.1 Zasady zagospodarowania obszarów funkcjonalnych ośrodków lokalnych³⁰</p> <p>Dla omawianych obszarów funkcjonalnych przyjęto następujące zasady zagospodarowania: [...]</p> <ul style="list-style-type: none"> – <u>zachowanie ciągłości i ochrona przed zabudową obszarów pełniących głównie funkcje przyrodnicze, w tym klimatyczne (kliny napowietrzające),</u> – <u>dbałość o wysoki standard terenów zieleni,</u>
4	mazowieckie	Cele i kierunki rozwoju przestrzennego	<p>2.1. Polityka poprawy struktury przestrzennej i funkcjonalnej województwa³¹ [...]</p> <p>Polityka ta będzie realizowana poprzez ukierunkowanie rozwoju przestrzennego w myśl następujących zasad:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozwój przestrzenny powinien następować w pasmach utworzonych wzdłuż korytarzy komunikacyjnych oraz w rdzeniu układu, który stanowi obszar zurbanizowany Warszawy oraz węzły transportowe ośrodków regionalnych i subregionalnych; – pasma rozwoju powinny obejmować zarówno tereny zurbanizowane historycznie wyznaczone wzdłuż linii kolejowych, jak również nowopowstałe wzdłuż ciągów drogowych, w których należy przewidywać wprowadzenie transportu szynowego; – <u>pomiędzy pasmami rozwoju należy zachować przestrzenie ekstensywnego użytkowania, jako obszary zaplecza przyrodniczego, które powinny wchodzić w formie klinów do centrów miast;</u> – na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zabrania się wykonywania robót oraz czynności utrudniających ochronę przed powodzią lub zwiększających zagrożenie powodziowe;

²⁹ Uchwała Nr XI/162/2015 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 30 października 2015 r. w sprawie uchwalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego; s. 199.

³⁰ Uchwała Nr XI/162/2015 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 30 października 2015 r. w sprawie uchwalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego; s. 200.

³¹ Uchwała Nr 180/14 Sejmiku Województwa Mazowieckiem z dnia 7 lipca 2014 r. w sprawie Planu zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego; s. 36.

4	mazowieckie	Cele i kierunki rozwoju przestrzennego	<ul style="list-style-type: none"> – wskazane jest powiązanie radialnej sekwencji pasm rozwoju układem komunikacyjnym o charakterze obwodowym, który łączyłby poszczególne pasma bez konieczności przemieszczania się do centrum obszaru; – <u>całość obszaru zurbanizowanego powinna być zamknięta strefą zielonego pierścienia, bezpośrednio powiązanego z przestrzeniami ekstensywnego użytkowania w miastach (parki, zieleńce, skwery, doliny cieków wodnych); [...]</u> <p>2.7. Polityka kształtowania i ochrony zasobów i walorów przyrodniczych oraz poprawy standardów środowiska.³²</p> <p>[...] Polityka ta zmierzać będzie do stworzenia ciągłości przestrzennej systemu obszarów o cennych wartościach przyrodniczych oraz zapewnienia pomiędzy nimi powiązań ekologicznych (tworzenie spójnego systemu ochrony przyrody). Adresowana jest, co do zasady, do całego obszaru województwa, natomiast w ujęciu przestrzennym koncentrować się będzie na systemie dolin rzek, zwartych obszarach leśnych, a także korytarzach ekologicznych, charakteryzujących się wysokim stopniem naturalnego pokrycia terenu. (Mapa 10. Ochrona walorów przyrodniczych) Polityka ekologiczna województwa prowadzona jest poprzez realizację ustaleń Programu Ochrony Środowiska Województwa Mazowieckiego na lata 2011-2014 z uwzględnieniem perspektywy do 2018 roku, a także powiązanych z nim tematycznie programów wojewódzkich. [...]</p>
		Zasady zagospodarowania i sposoby wdrożenia	<p>2.1. Polityka poprawy struktury przestrzennej i funkcjonalnej województwa³³ [...]</p> <p>Polityka ta będzie realizowana również poprzez kształtowanie w przestrzeni województwa następujących stref użytkowania:</p> <ul style="list-style-type: none"> – strefa uzupełnienia zabudowy, w której gospodarowanie powinno być podporządkowane funkcjom związanym z zabudową mieszkaniową, usługową, przemysłową lub techniczną o wysokim stopniu intensywności i która powinna być zainwestowana w pierwszej kolejności; – strefa rozwoju zabudowy, w której zagospodarowanie powinno być podporządkowane funkcjom związanym z zabudową mieszkaniową, usługową, przemysłową bądź techniczną o średnim stopniu intensywności i która powinna być zagospodarowana drugiej kolejności, po wyczerpaniu rezerw w strefie uzupełnienia zabudowy; – strefa zachowania zabudowy, w której zakłada się adaptację istniejącego zagospodarowania, a nowe zagospodarowanie podporządkowuje celom ochrony środowiska przyrodniczego oraz ochrony przeciwpowodziowej. W strefie tej nie należy przeznaczać pod zabudowę lub inną działalność inwestycyjną terenów rolnych i leśnych. – <u>strefa wyłączenia spod zabudowy, w której ogranicza się do minimum rozbudowę istniejącego zagospodarowania, a preferuje się formy użytkowania terenu podporządkowane funkcjom związanym z ochroną środowiska oraz ochroną przed powodzią (m.in. poldery). W strefie tej zaleca się wprowadzenie zakazu wznoszenia nowych budynków, z wyjątkiem odbudowy po zniszczeniach wskutek zdarzeń losowych.</u>

³² Uchwała Nr 180/14 Sejmiku Województwa Mazowieckiem z dnia 7 lipca 2014 r. w sprawie Planu zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego; s. 77.

³³ Uchwała Nr 180/14 Sejmiku Województwa Mazowieckiem z dnia 7 lipca 2014 r. w sprawie Planu zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego; s. 37.

4	mazowieckie	Zasady zagospodarowania i sposoby wdrożenia	<p>Plan ustala prowadzenie restrukturyzacji funkcjonalnej polegającej na kształtowaniu stref funkcjonalno-przestrzennych:</p> <ul style="list-style-type: none"> – centralnej – wielofunkcyjnego rozwoju administracyjnego, usługowego i mieszkaniowego; – mieszkaniowej; – <u>zaplecza przyrodniczego, klimatycznego i rekreacyjnego, kształtowania zielonych pierścieni i korytarzy ekologicznych;</u> – rozwoju przemysłowo-gospodarczego oraz obszarów koncentracji usług związanych z transportem. [...] <p>2.7. Polityka kształtowania i ochrony zasobów i walorów przyrodniczych oraz poprawy standardów środowiska.³⁴</p> <p>[...] Ustala się następujące kierunki działań mających na celu ochronę walorów środowiska, przyrody i krajobrazu oraz wzrost bioróżnorodności:</p> <ul style="list-style-type: none"> – utrzymanie potencjału przyrodniczego obszarów i obiektów objętych ochroną prawną w tym: Kampinoskiego Parku Narodowego, 184 rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych (Nadbużańskiego, Mazowieckiego, Chojnowskiego, Brudzeńskiego, Kozienickiego, Gostynińsko - Włocławskiego, Górznieńsko - Lidzbarskiego, Bolimowskiego, Podlaskiego Przełomu Bugu), 30 obszarów chronionego krajobrazu, 77 obszarów Natura 2000 oraz 882 użytków ekologicznych, 6 stanowisk dokumentacyjnych, 35 zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i 4272 pomników przyrody; – dążenie do minimalizacji negatywnych oddziaływań inwestycji, w tym transportowych, na obszary chronione cenne przyrodniczo poprzez zastosowanie najlepszych dostępnych technik i rozwiązań planistycznych; – [...] analiza rozmieszczenia form ochrony przyrody na terenie województwa mazowieckiego, umożliwiającej wskazanie obszarów niezbędnych dla zachowania ciągłości przestrzennej i funkcjonalnej przyrodniczych obszarów prawnie chronionych wraz z korektą granic istniejących obszarów chronionego krajobrazu – kontynuacja tworzenia sieci obszarów chronionych; – wprowadzenie systemu ochrony prawnej korytarzy ekologicznych; – [...] <u>dążenie do utrzymania struktury ekologicznej miast powiązanej z terenami otwartymi w ich otoczeniu i ograniczania presji urbanistycznej na tereny podmiejskie; tworzenie zielonego pierścienia przede wszystkim wokół Warszawy, Radomia oraz Płocka poprzez ochronę i kształtowanie układu terenów otwartych, położonych poza zwartą zabudową i powiązanych funkcjonalnie z miastem;</u> – [...] zwiększanie powierzchni leśnej w województwie, mającej na celu przeciwdziałanie fragmentacji przestrzeni przyrodniczej poprzez: zalesianie gruntów z uwzględnieniem warunków przyrodniczo-krajobrazowych i potrzeb różnorodności biologicznej, utrzymanie leśnych kompleksów promocyjnych wdrażających nowoczesne, proekologiczne zasady gospodarowania w lasach;
---	-------------	---	--

³⁴Uchwała Nr 180/14 Sejmiku Województwa Mazowieckiem z dnia 7 lipca 2014 r. w sprawie Planu zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego; s. 78.

5	pomorskie	Cele i kierunki rozwoju przestrzennego	<p>6.3. Cele i kierunki polityki przestrzennego zagospodarowania województwa</p> <p>Cel polityki przestrzennego zagospodarowania województwa 1. C.1. Wysoka jakość przestrzeni zamieszkania i pracy³⁵</p> <p>Istotnym problemem, charakterystycznym dla otoczenia największych ośrodków miejskich, w tym przede wszystkim Trójmiasta, jest zjawisko niekontrolowanego rozlewania miast i powstawania amorficznych, monofunkcyjnych struktur mieszkaniowych. Skutkuje ono degradacją krajobrazu oraz rozwojem dysfunkcyjnych obszarów, generujących wysokie koszty związane z rozbudową infrastruktury transportowej, technicznej i społecznej.</p> <p>Pożądanee zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym województwa w wyniku realizacji Celu 1.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – <u>ograniczenie wprowadzania nowego zainwestowania na tereny otwarte, poprzez intensyfikację wykorzystania terenów już zagospodarowanych (w tym rewitalizację obszarów zdegradowanych);</u> <p>Kierunek polityki przestrzennego zagospodarowania województwa 1.1. K.1.1. Kształtowanie struktur sieci osadniczej zgodnie z wymogami ładu przestrzennego</p> <ul style="list-style-type: none"> – <u>Poszanowanie zasobu, jakim jest przestrzeń, poprzez intensyfikację rozwoju w ramach istniejących struktur (regeneracja i uzupełnianie) i przeciwdziałanie niekontrolowanej suburbanizacji</u> – <u>Strukturyzacji istniejących obszarów rozproszonej zabudowy i przeciwdziałaniu dalszemu jej rozpraszaniu na tereny otwarte [...]</u> <p>Cel polityki przestrzennego zagospodarowania województwa 3.³⁶ C.3. Zachowane zasoby i walory środowiska</p> <p>Rozwój miast, w tym szczególnie metropolii i niekontrolowana urbanizacja obszarów podmiejskich wymuszają potrzeby rozbudowy infrastruktury transportowej i komunalnej, co skutkuje rosnącą presją na przestrzeń przyrodniczą. Powoduje to fragmentację i degradację siedlisk oraz zmniejszanie ich naturalnej odporności, co z kolei przyczynia się do obniżenia różnorodności biologicznej.</p> <p>Pożądanee zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym województwa w wyniku realizacji Celu 3.:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <u>ustanowiony i funkcjonujący regionalny system ekologiczny (system zielonej infrastruktury), ukształtowany w oparciu o przyrodnicze obszary chronione, korytarze ekologiczne, tereny zieleni w otoczeniu obszarów miejskich (zielone pierścienie) oraz ekosystemy wodne i leśne, będące elementem systemu infrastruktur służących trwałemu i stabilnemu rozwojowi społeczno-gospodarczemu regionu;</u> 2. racjonalna struktura przestrzenna obszarów chronionych i mniejsza presja inwestycyjna na obszarach o szczególnym znaczeniu dla zachowania zasobów przyrodniczych i kulturowych;
---	-----------	--	--

³⁵ Uchwała Nr 318/XXX/16 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie uchwalenia nowego planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego oraz stanowiącego jego część planu zagospodarowania przestrzennego obszaru metropolitalnego Trójmiasta; s. 91–115.

³⁶ Uchwała Nr 318/XXX/16 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie uchwalenia nowego planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego oraz stanowiącego jego część planu zagospodarowania przestrzennego obszaru metropolitalnego Trójmiasta; s. 164–165.

5	pomorskie	<p>3. zachowane zasoby i walory dziedzictwa kulturowego, wykorzystywane w rozwoju społeczno-gospodarczym;</p> <p>4. skuteczna ochrona przestrzeni o wyjątkowych cechach symbolicznych, świadczących o tożsamości kulturowej i historycznej regionu, pozwalająca na zachowanie najcenniejszych zasobów i walorów dziedzictwa kulturowego;</p> <p>5. dobry stan zasobów środowiska w szczególności w odniesieniu do jakości wód i gleb, pozwalający zapewnić bezpieczeństwo ekologiczne i rozwój gospodarczy dzięki racjonalnie zorganizowanym systemom gospodarki wodno-ściekowej i odpadowej.</p>
	Zasady zagospodarowania i sposoby wdrożenia	<p>Zasady zagospodarowania przestrzennego, określające sposób realizacji kierunku 1.1³⁷.: [...]</p> <p>1.1.4. Zasada pierwszeństwa wykorzystania obszarów istniejącego zagospodarowania oraz ograniczania rozwoju osadnictwa na terenach otwartych, polegająca na:</p> <ul style="list-style-type: none"> – regeneracji obszarów zdegradowanych, w szczególności poprzez rewitalizację oraz inne działania mające na celu przywrócenie im utraconych walorów lub/i nadanie nowych funkcji (modernizacja, rewaloryzacja, adaptacja, rekultywacja, remediacja itd.); – uzupełnianiu i kontynuacji obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, z zapewnieniem standardów uwzględniających aspekty użytkowe, kulturowe i ekologiczne środowiska zamieszkania i pracy; – otwieraniu nowych terenów pod rozwój osadnictwa na podstawie uzasadnionej potrzeby [...] <p>1.1.11. Zasada kształtowania struktur przestrzennych zapewniających dobre ekologiczne warunki życia, polegająca na uwzględnianiu w planowaniu obszarów rozwoju osadnictwa i przekształceń istniejących struktur:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyników rozpoznania i waloryzacji istniejących zasobów i wartości przyrodniczych; – zachowania i kształtowania zielonej infrastruktury, w tym zapewnienia udziału (lub/i dostępu do) terenów zieleni i powierzchni biologicznie czynnej proporcjonalnie do przyrostu zainwestowania (w tym zwiększającej się liczby mieszkańców); <p>1.1.12. Zasada kształtowania struktur przestrzennych zapewniających wysoką, jakość przestrzeni zurbanizowanej, polegająca na uwzględnianiu w planowaniu obszarów rozwoju osadnictwa i przekształceń istniejących struktur:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyników rozpoznania i waloryzacji istniejących zasobów i wartości przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych; – rozwiązań urbanistycznych i architektonicznych dostosowanych do istniejących uwarunkowań przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych, w tym poszanowania tożsamości kulturowej istniejących struktur [...] <p>Działania i przedsięwzięcia polityki przestrzennej, służące realizacji kierunku 1.1.:</p> <p>[...] 2. Ponowne wykorzystanie obszarów poprodukcyjnych, pokolejowych, powojkowych, które utraciły swoje dotychczasowe funkcje i/lub walory środowiskowe, a posiadają potencjał do rozwoju funkcji: mieszkaniowych, mieszkaniowo-usługowych, usługowych, rekreacyjnych, a także związanych z zieloną infrastrukturą, z uwzględnieniem koniecznych do przeprowadzenia przekształceń funkcjonalno-przestrzennych, rekultywacji oraz działań rewaloryzacyjnych, remontowych czy modernizacyjnych. (Podmioty odpowiedzialne za realizację: samorządy gminne).</p>

³⁷ Uchwała Nr 318/XXX/16 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie uchwalenia nowego planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego oraz stanowiącego jego część planu zagospodarowania przestrzennego obszaru metropolitalnego Trójmiasta; s. 93–99

5	pomorskie	Zasady zagospodarowania i sposoby wdrożenia	<p>[...] 5. Planowanie oraz realizacja systemów i obiektów zielonej infrastruktury, jako czynników mających wpływ na organizację przestrzeni (kształtowanie struktur osadniczych) oraz zapewnienie w niej udziału funkcji przyrodniczo-rekreacyjnych, w tym wyznaczenie, zachowanie i kształtowanie terenów biologicznie czynnych - tzw. zielonych pierścieni wokół ośrodków miejskich i metropolitalnych. (Podmioty odpowiedzialne za realizację: samorządy gminne, SWP)</p> <p>Zasady zagospodarowania przestrzennego, określające sposób realizacji kierunku 3.1.³⁸:</p> <p>3.1.1. Zasada zachowania i kształtowania spójności regionalnego systemu ekologicznego, w skład którego wchodzi istniejące obszary chronione oraz obszary potencjalne do objęcia ochroną (cenne przyrodniczo), a także system płatów i korytarzy ekologicznych</p> <p>3.1.2. Zasada kształtowania zagospodarowania przestrzennego w dostosowaniu do specyfiki obszaru i przedmiotu ochrony wartości przyrodniczych i krajobrazowych, wynikających z funkcji i reżimu ochronnego obszarów będących:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. formami ochrony przyrody – należy stosować zasady wynikające z dokumentów je ustanawiających oraz planów zadań ochronnych i planów ochrony (jeśli takie obowiązują) dla obszarów: Natura 2000, rezerwatów przyrody, parków narodowych, parków krajobrazowych, obszarów chronionego krajobrazu; 2. lasami – należy stosować zasady wynikające z planów urządzania lasów; 3. dolinami rzek – należy uwzględnić potrzeby zachowania ciągłości łączności ekologicznej i migracji zwierząt (w postaci pozostawiania niezagospodarowanych fragmentów dna doliny i jej zboczy, posiadających łączność ekologiczną z pozostałą częścią doliny); 4. terenami podmokłymi – należy zapewnić trwałość istnienia ekosystemów poprzez wykluczenie ich z zagospodarowania zmieniającego funkcje i sposób użytkowania. <p>[...] 3.1.4. Zasada bezwzględnego zachowania trwałości gruntów leśnych oraz naturalnych cieków i zbiorników wodnych, w granicach korytarzy ekologicznych, przy zachowaniu ich dotychczasowego gospodarczego wykorzystania, z uwzględnieniem uzasadnionej potrzeby ich przeznaczenia na cele publiczne.</p> <p>3.1.5. Zasada priorytetu ekologicznego – polegająca na stosowaniu rozwiązań techniczno-przestrzennych służących zachowaniu i podwyższeniu przyrodniczej, w tym krajobrazowej jakości przestrzeni i zapobiegania przekształceniom przestrzennym skutkującym utratą bądź istotnym obniżeniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych, fragmentacją terenów przyrodniczo cennych oraz utratą łączności przestrzennej ekosystemów.</p> <p>3.1.6. Zasada zachowywania w stanie naturalnym terenów podmokłych - jako regulatorów warunków hydrologicznych, klimatycznych i ekologicznych środowiska oraz elementów naturalnej retencji wód.</p> <p>3.1.7. Zasada trwałości istnienia lasów, kształtowania ich właściwej struktury gatunkowej i wiekowej oraz zachowania bogactwa biologicznego.</p> <p><u>3.1.8. Zasada integralnego podejścia do ochrony różnorodności biologicznej i kształtowania terenów zieleni jako spójnego systemu zielonej infrastruktury – z uwzględnieniem zielonych pierścieni i korytarzy ekologicznych - stanowiących elementy łączności ekologicznej obszarów miejskich z ich otoczeniem.</u></p>
---	-----------	---	--

³⁸ Uchwała Nr 318/XXX/16 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie uchwalenia nowego planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego oraz stanowiącego jego część planu zagospodarowania przestrzennego obszaru metropolitalnego Trójmiasta; s. 166–169.

5	pomorskie	Zasady zagospodarowania i sposoby wdrożenia	<p>3.1.9. Zasada zachowania pozostałości naturalnych ekosystemów i ich ochrony planistycznej, jako cennych obiektów ochrony różnorodności biologicznej zapewniających trwałość ekosystemów (w szczególności terenów podmokłych, łąk dolinnych i śródleśnych, zadrzewień śródpolnych, starorzeczy i oczek wodnych) – nie objętych dotychczas ochroną prawną - w tym wskazanych w Planie.</p> <p>Działania i przedsięwzięcia polityki przestrzennej, służące realizacji kierunku 3.1.:</p> <p>1. Ochrona regionalnego systemu ekologicznego przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> – identyfikowanie, dokumentowanie i waloryzację przyrodniczą (m.in. w ramach sporządzania opracowań ekofizjograficznych dla gmin) terenów pełniących funkcję ekologiczną; (Podmioty odpowiedzialne za realizację: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska JST) – zachowanie obszarów, siedlisk i obiektów przyrodniczych szczególnie cennych, reprezentatywnych dla regionu, reprezentujących krajobraz nadmorski, pojezierny, dolin rzecznych i równin zalewowych - zagrożonych zanikiem lub trwałym przekształceniem - oraz obejmowanie ich indywidualnymi formami ochrony przyrody; (Podmioty odpowiedzialne za realizację: JST) – zalesianie, wprowadzanie zadrzewień i zakrzaceń śródpolnych, ekstensywne wykorzystanie użytków zielonych; (Podmioty odpowiedzialne za realizację: samorządy gminne) – zapobieganie rozlewaniu się zabudowy na terenach otwartych niezabudowanych, poprzez ochronę ekosystemów naturalnych i gruntów rolnych; (Podmioty odpowiedzialne za realizację: samorządy gminne) – zachowanie ciągłości przestrzennej powiązań ekologicznych na poziomie krajowym, regionalnym, subregionalnym i lokalnym, z utrzymywaniem przestrzeni wolnej od zabudowy lub ograniczenie intensywności zabudowy w ich przebiegu; (Podmioty odpowiedzialne za realizację: samorządy gminne) – budowę i zachowanie właściwych warunków funkcjonowania lądowych przejść dla zwierząt i przepławek dla ryb (tj. o odpowiednich standardach projektowych i wykonawczych, dostosowanych do potrzeb migracyjnych), w obszarach przecięcia z infrastrukturą techniczną (Podmioty odpowiedzialne za realizację: samorządy gminne, zarządcy infrastruktury) <p><u>2. Tworzenie koncepcji, planów i programów rozwoju zielonej infrastruktury oraz wyznaczenie, zachowanie i kształtowanie terenów biologicznie czynnych - tzw. zielonych pierścieni, wokół ośrodków miejskich i metropolitalnych. (Podmioty odpowiedzialne za realizację: samorządy lokalne)</u></p> <p>3. Uwzględnianie w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin korytarzy ekologicznych - ponadregionalnych, regionalnych i subregionalnych oraz uszczegóławianie ich granic i wyznaczenie korytarzy rangi lokalnej, stosownie do skali dokumentu planistycznego. (Podmioty odpowiedzialne za realizację: samorządy gminne)</p> <p>4. Określanie w dokumentach planistycznych na poziomie lokalnym zapisów / wytycznych / wskaźników gwarantujących zachowanie ciągłości przestrzennej korytarzy ekologicznych. (Podmioty odpowiedzialne za realizację: samorządy gminne)</p> <p>[...] 6. Tworzenie warunków do zwiększania powierzchni lasów i zadrzewień, zwłaszcza:</p> <ul style="list-style-type: none"> – na terenach leśnej potencjalnej roślinności naturalnej, cechujących się aktualną niską lesistością; – w obrębie gruntów rolnych o najniższej przydatności rolniczej; – na obszarach objętych potencjalnymi i czynnymi procesami erozyjnymi – na obszarach porolnych, objętych sukcesją naturalną. (Podmioty odpowiedzialne za realizację: regionalne dyrekcje, Lasów Państwowych, samorządy gminne)
---	-----------	---	--

5	pomorskie	Zasady zagospodarowania i sposoby wdrożenia	<p>[...] 10. Zapewnienie w dokumentach planowania przestrzennego warunków utrzymania potencjału przyrodniczego lasów, starodrzewów, zadrzewień śródpolnych, oczek wodnych, terenów bagiennych i torfowiskowych, łąk śródleśnych – szczególnie w obszarach korytarzy ekologicznych. (Podmioty odpowiedzialne za realizację: samorządy gminne)</p> <p>11. Optymalizacja regionalnego systemu obszarów chronionych, z założeniem wykonania oceny stopnia zachowania walorów przyrodniczo-krajobrazowych i weryfikacji granic oraz zwiększenia w nim udziału obszarów, obiektów przyrodniczych i krajobrazów szczególnie cennych (priorytetowych, unikatowych, reprezentatywnych) i terenów pełniących funkcję korytarzy ekologicznych, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> – weryfikacja sieci obszarów chronionego krajobrazu. (Podmioty odpowiedzialne za realizację: SWP) <p>12. Powiększenie lub uzupełnienie sieci parków krajobrazowych, chroniących cenne obszary przyrodniczo-krajobrazowe, mających znaczenie dla ochrony dziedzictwa kulturowego i ochrony funkcji łączności ekologicznej, przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> – powiększenie obszarów parków krajobrazowych: Zaborskiego, Doliny Słupi oraz Mierzei Wiślanej; – podejmowanie działań zmierzających do utworzenia nowych parków krajobrazowych: Doliny Wisły (nadwiślański), Doliny Wdy (ewentualnie poszerzenie na obszar województwa pomorskiego Wdeckiego Parku Krajobrazowego), Bytowskiego. (Podmioty odpowiedzialne za realizację: SWP) <p>Kierunek polityki przestrzennego zagospodarowania województwa 4.1.</p> <p>K.4.1. Wzmacnianie relacji funkcjonalno-przestrzennych miejskich obszarów funkcjonalnych z wykorzystaniem ich zróżnicowanych potencjałów zasady zagospodarowania przestrzennego, określające sposób realizacji kierunku 4.1³⁹.</p> <p>[...] 4.1.4. Zasada wyznaczania nowych terenów inwestycyjnych w oparciu o istniejący układ komunikacyjny, w tym obsługę transportem zbiorowym w sposób minimalizujący negatywny wpływ na jakość środowiska przyrodniczego i warunki zamieszkania.</p> <p>4.1.5. Zasada zachowywania i zwiększania powierzchni terenów otwartych i zieleni w obszarach zurbanizowanych.</p> <p>4.1.6. <u>Zasada kształtowania struktur przestrzennych uwzględniających zachowanie i funkcjonowanie systemu zielonych pierścieni wokół miast, powiązanych z miejskimi systemami zieleni.</u></p> <p>4.1.7. Zasada dostosowywania skali i intensywności zagospodarowania do ograniczeń wynikających z istnienia przyrodniczych obszarów chronionych i potrzeb ochrony krajobrazu kulturowego oraz tożsamości miejsca.</p> <p>Kierunek polityki przestrzennego zagospodarowania województwa 4.3.</p> <p>K.4.3. Wykorzystanie potencjału rozwojowego związanego ze szczególnymi walorami przyrodniczo-kulturowymi i krajobrazowymi zasady zagospodarowania przestrzennego, określające sposób realizacji kierunku 4.3.:</p>
---	-----------	---	--

³⁹ Uchwała Nr 318/XXX/16 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie uchwalenia nowego planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego oraz stanowiącego jego część planu zagospodarowania przestrzennego obszaru metropolitalnego Trójmiasta; s. 182–198.

5	pomorskie	Zasady zagospodarowania i sposoby wdrożenia	<p>4.3.5. Zasada podporządkowania kierunków rozwojowych obszaru funkcjom:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ochronnym – w zakresie krajobrazów, ekosystemów, zróżnicowania gatunkowego i genetycznego oraz spójności przestrzennej korytarzy ekologicznych; – inwestycyjnym – sprzyjającym formom rozwoju gospodarczego i społecznego, które uznać można za zrównoważone (np. rozwijane w oparciu o endogeniczne zasoby przyrodniczo-kulturowe). <p>4.3.6. Zasada dostosowania skali i intensywności zabudowy i użytkowania rekreacyjnego do pojemności przestrzeni na przyrodniczych obszarach chronionych.</p> <p>4.3.7. Zasada zachowania ładu przestrzennego i spójności przestrzennej obszaru (zapobieganie rozpraszaniu zabudowy, rozwój urbanizacji w nawiązaniu do ukształtowanych układów osadniczych).</p> <p>4.3.8. Zasada ograniczania rozwoju zabudowy:</p> <ul style="list-style-type: none"> – na terenach rolniczych za wyjątkiem nowej zabudowy lokalizowanej w bezpośrednim nawiązaniu do istniejących skupisk zabudowy lub inwestycji związanych z koniecznością rozwoju gospodarstw rolnych; – w przebiegu istniejących korytarzy ekologicznych.
6	śląskie	Cele i kierunki rozwoju przestrzennego	<p>3. Cele polityki przestrzennej województwa i sposoby ich realizacji.</p> <p>Cel 3. Przestrzeń – zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego i kulturalnego⁴⁰</p> <p>[...] Problemem jest wykorzystywanie terenów otwartych dla funkcji mieszkaniowych i transportowych, przy jednoczesnym powiększaniu się terenów nieużytkowanych w wyniku porzucania lokalizacji przemysłowych, wojskowych lub kolejowych. Bardziej ekonomiczne użytkowanie terenu, wyrażające się w polityce ochrony terenów otwartych, jest szczególnie potrzebne w dużych miastach i obszarach podmiejskich. <u>Tam też cel przestrzenny, jakim jest „ochrona terenów otwartych”, powinien być powiązany z innymi celami gospodarczymi i społecznymi, takimi jak: zmniejszenie bezrobocia oraz rozwój dostępnego budownictwa mieszkaniowego.</u> Zrównoważone wykorzystywanie ograniczonych zasobów terenu oznacza zapewnianie obecnemu i przyszłym pokoleniom środowiska bezpiecznego, równowagi ekologicznej ekosystemu, warunków odnowy sił człowieka, możliwości dalszego rozwoju gospodarczego i wysokiej jakości krajobrazu. Współczesne podejście do problemu środowiska życia człowieka nie ogranicza się wyłącznie do zachowania krajobrazów odziedziczonych z przeszłości i zapobiegania niepożądanym ich zmianom (ochrona bierna), ale na wywoływaniu zmian przekształcających (ochrona czynna), które oprócz zachowania stanu istniejącego obejmują również jego twórcze wzbogacenie i tym samym powiększenie krajobrazu kulturowego, który jest integralną częścią środowiska naturalnego i przekształconego. [...]</p> <p>Kierunek 3.2:⁴¹</p> <p>Kształtowanie krajobrazów kulturowych w obszarach miejskich: [...]</p> <ul style="list-style-type: none"> – <u>kształtowanie systemu zielonych pierścieni wokół miast w oparciu o lasy, parki regionalne i tereny otwarte;</u>

⁴⁰ Uchwała Nr V/26/2/2016 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 29 sierpnia 2016 r. w sprawie przyjęcia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+; s. 85.

⁴¹ Uchwała Nr V/26/2/2016 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 29 sierpnia 2016 r. w sprawie przyjęcia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+; s. 87.

	śląskie	<p>III. Ustalenia planu [...]</p> <p>2. Zasady polityki przestrzennej województwa⁴²: [...]</p> <ul style="list-style-type: none"> – zasada spójności terytorialnej polegająca na kształtowaniu przestrzeni w oparciu o rozwój unikatowego potencjału poszczególnych terytoriów dla osiągnięcia celów rozwojowych, w tym spójności wewnętrznej dzięki zintegrowanemu zarządzaniu rozwojem; – zasada przezroczności ekologicznej polegająca na podejmowaniu działań niedopuszczających do degradacji środowiska; – zasada kompensacji ekologicznej polegająca na zarządzaniu przestrzenią z uwzględnieniem zachowania równowagi w środowisku przyrodniczym oraz wyrównania szkody wynikającej z rozwoju przestrzennego; – <u>zasada preferencji regeneracji (odnowy) nad zajmowaniem nowych obszarów pod zabudowę polegająca na intensyfikacji procesów urbanizacyjnych na obszarach już zagospodarowanych, tak, aby minimalizować ekspansję zabudowy na tereny dotychczas niezabudowane;</u>
7	świętokrzyskie	<p>IV. Kierunki kształtowania środowiska przyrodniczego i kulturowego</p> <p>1.1. Polityka ochrony przyrody i krajobrazu</p> <p>[...] Kierunki polityki przestrzennej⁴³:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zapewnienie skutecznej ochrony obszarów objętych ochroną prawną to jest: ŚPN, 72 rezerwatów przyrody, 9 parków krajobrazowych, 21 obszarów chronionego krajobrazu, 2 obszary OSO sieci Natura 2000, 38 projektowanych obszarów SOO (zawierdzonych przez KE jako obszary mające znaczenie dla „Wspólnoty”) — zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r.o ochronie przyrody, aktami prawnymi, na podstawie których obszary te zostały utworzone oraz sporządzonymi dotychczas planami ochrony i planami zadań ochronnych. [...] – ochrona indywidualnych form ochrony przyrody zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz aktami prawnymi w sprawie ich utworzenia; – utworzenie nowych obszarów chronionych prawnie oraz powiększenie istniejących: proponowane powiększenie ŚPN (w kierunku zachodnim od Bukowej Góry i Kłono-wa po linię kolejową Kielce — Warszawa i południową granicę rolno-leśną kompleksu leśnego otaczającego Kłonów w kierunku południowo-wschodnim o lasy porastające wschodnią część Wału Małacentowskiego oraz w kierunku wschodnim o Pasma Jeleniowskie z Górą Witosławską), proponowane utworzenie parku krajobrazowego obejmującego część doliny środkowej Wisły na odcinku od gminy Dwikozy w dół rzeki; – utworzenie rozporządzeniem Ministra Środowiska obszarów SOO wchodzących w skład europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000; – tworzenie indywidualnych form ochrony przyrody w drodze uznania za: użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, stanowiska dokumentacyjne i pomniki przyrody;

⁴² Uchwała Nr V/26/2/2016 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 29 sierpnia 2016 r. w sprawie przyjęcia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+; s. 72.

⁴³ Uchwała Nr XLVII/833/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 22 września 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego, s. 288.

7	świętokrzyskie	Cele i kierunki rozwoju przestrzennego	<ul style="list-style-type: none"> – opracowanie brakujących planów ochrony dla ŚPN, parków krajobrazowych, rezerwatów przyrody, planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000, a także inwentaryzacji przyrodniczych dla obszarów chronionego krajobrazu oraz gmin województwa; – udrażnianie korytarzy ekologicznych poprzez likwidację barier ekologicznych lub minimalizację ich negatywnego oddziaływania na prawidłowe funkcjonowanie systemu przyrodniczego; – zahamowanie oddrzwiania krajobrazu, ochrona oraz istotne zwiększenie zadrzewień i zakrzewień oraz skupisk roślinności o różnych funkcjach (szczególnie obudowa biologiczna cieków oraz wprowadzanie roślinności na terenach zagrożonych erozją); – zachowanie w krajobrazie terenów rolnych elementów różnicujących krajobraz (zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne, wyspy leśne, oczka wodne, skarpy, zagłębienia bezodpływowe, torfowiska i in.); – <u>tworzenie i ochrona w miastach i większych miejscowościach spójnego systemu terenów zielonych oraz racjonalne kształtowanie powiązań pomiędzy nimi;</u> – <u>rozwój zabudowy w ramach już zainwestowanych terenów, ograniczając jednocześnie do minimum zawłaszczanie terenów otwartych i biologicznie czynnych; [...]</u>
Zasady zagospodarowania i sposoby wdrożenia		<p>III. Kierunki kształtowania ładu przestrzennego i ochrony krajobrazu</p> <p>2.1. Ośrodek krajowy pełniący niektóre funkcje metropolitalne — Kielce ⁴⁴</p> <p>Wiodące zadania i sekwencje rozwojowe:</p> <p>Regionalna polityka przestrzenna oddziaływać będzie głównie na zewnętrzne procesy rozwojowe miasta, koncentrując się na: [...]</p> <ul style="list-style-type: none"> – <u>ochronie terenów o wysokich walorach przyrodniczo-krajobrazowych oraz kształtowaniu tzw. „zielonego pierścienia” wokół Kielc, skupiającego funkcje ochronne i turystyczno-rekreacyjne.</u> <p>2.2. Obszar funkcjonalny Kielc ⁴⁵</p> <p>Obszar funkcjonalny Kielc, cechujący się wysoką dynamiką rozwoju przestrzennego, skupiał będzie gminy związane z ośrodkiem wojewódzkim siecią powiązań infrastrukturalnych zwłaszcza komunikacyjnych, systemem transportu publicznego oraz ścisłymi więzami współpracy gospodarczej, społecznej i instytucjonalnej. W celu podtrzymania i wzmocnienia korzystnych tendencji rozwojowych oraz zmniejszenia zagrożeń funkcjonalnych obszar ten powinien podjąć wspólne działania służące: [...]</p> <ul style="list-style-type: none"> – <u>uksztaltowaniu spójnego i konkurencyjnego wobec innych ośrodków wojewódzkich systemu terenów i stref rozwoju przedsiębiorczości oraz wypoczynku i rekreacji — tzw. „zielonego pierścienia”;</u> <p>[...] W sferze realizacyjnej wojewódzka polityka przestrzenna skupiać się będzie na wsparciu inicjatyw integracyjnych oraz wszelkich działań służących rozwojowi metropolizacji i kształtowaniu funkcji wielkomiejskich.</p>	

⁴⁴ Uchwała Nr XLVII/833/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 22 września 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego, s. 268.

⁴⁵ Uchwała Nr XLVII/833/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 22 września 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego, s. 270.

	świętokrzyskie	Zasady zagospodarowania i sposoby wdrożenia	Jednocześnie, w przypadku wykonania przez samorządy lokalne opracowań planistycznych nieskoordynowanych z planami obszarów sąsiadujących stosowana może być przez Zarząd Województwa odmowa uzgodnienia projektów tych dokumentów, jako niezgodnych z ustaleniami Planu województwa. <u>Szczególnie wnikliwie, pod tym względem analizowane będą plany zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy mieszkaniowej, położonych w strefie podmiejskiej zurbanizowanej, która już obecnie posiada najwyższy (poza obszarem centralnym) udział powierzchni zabudowanej, wynoszący ok. 35% powierzchni ogólnej (bezleśnej). W strefie tej praktycznie wyczerpane zostały rezerwy terenów, pozwalające na bezkolizyjną lokalizację nowych inwestycji celu publicznego (zwłaszcza o charakterze pasmowym).</u> Samorząd Województwa dążył będzie do opracowania strategii rozwoju i planu zagospodarowania przestrzennego tego obszaru, podejmujących zagadnienia integracji funkcjonalnej i zarządzania przestrzenią metropolitalną.
8	warmińsko-mazurskie	Cele i kierunki rozwoju przestrzennego	<p>II. Polityka przestrzenna województwa</p> <p>1. Cele i narzędzia, zasady polityki przestrzennej województwa ⁴⁶</p> <p>[...] Za podstawową zasadę polityki zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego przyjmuje się zasadę zrównoważonego rozwoju. Oznacza ona taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje integracja działań politycznych, gospodarczych i społecznych. Jednocześnie uwzględnia zachowanie równowagi przyrodniczej oraz zasobów dla współczesnego i przyszłych pokoleń. Jej rozwinięciem są następujące zasady planowania przestrzennego:</p> <ul style="list-style-type: none"> – [...] zasada preferencji regeneracji nad zajmowaniem nowych obszarów pod zabudowę – oznacza efektywne wykorzystanie przestrzeni zurbanizowanej z <u>jednocześnie ochroną przestrzeni przed niekontrolowaną ekspansją zabudowy na nowe tereny; w tym celu preferowana jest intensyfikacja procesów urbanizacyjnych na terenach już zagospodarowanych, przed zainwestowaniem nowych przestrzeni;</u> – [...] zasada kompensacji ekologicznej – polega na takim zarządzaniu przestrzenią, aby zachowana została równowaga przyrodnicza, co oznacza wyrównywanie szkód środowiskowych, wynikających z rozwoju przestrzennego, wzrostu poziomu urbanizacji i inwestycji niezbędnych ze względów społeczno-gospodarczych, a pozbawionych alternatywy neutralnej wobec środowiska.
		Zasady zagospodarowania i sposoby wdrożenia	<p>II. Polityka przestrzenna województwa</p> <p>2. Kierunki polityki przestrzennej</p> <p>2.3. Środowisko przyrodnicze i kulturowe</p> <p>I. Ochrona i kształtowanie najcenniejszych zasobów środowiska przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona krajobrazów⁴⁷</p> <p>Przyjmuje się ustalenia, działania i zasady dla realizacji kierunku: [...]</p> <p>7) Przeciwdziałanie zagrożeniom degradacji krajobrazów w procesach gospodarowania w przestrzeni oraz dążenie do odtworzenia (przywrócenia walorów) krajobrazów zdegradowanych, poprzez:</p> <p>a) W strefach krajobrazu harmonijnego: zachowanie i uczytelnienie walorów krajobrazowych, np. związanych z rzeźbą terenu oraz jego pokryciem naturalnym i kulturowym.</p>

⁴⁶ Uchwała Nr VII/164/15 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 maja 2015 w sprawie uchwalenia Planu zagospodarowania województwa warmińsko-mazurskiego; s. 139–140.

⁴⁷ Uchwała Nr VII/164/15 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 maja 2015 w sprawie uchwalenia Planu zagospodarowania województwa warmińsko-mazurskiego; s. 150–151.

	<p style="text-align: center;">warmińsko-mazurskie</p>	<p>Zasady zagospodarowania i sposoby wdrożenia</p> <p>b) W strefach krajobrazu dyszarmijnego i zdegradowanego: przywracanie równowagi przyrodniczej, odtwarzanie zasobów kulturowych, neutralizowanie elementów obcych, obniżających walory krajobrazowe.</p> <p>c) <u>W strefach zagrożonych suburbanizacją: ograniczenie zasięgu obszarów narażonych na nadmierną antropopresję oraz chaotyczne niekontrolowane procesy rozwojowe.</u></p> <p>d) W strefach krajobrazu otwartego: zachowanie przestrzeni otwartych, nie dopuszczenie do degradacji charakterystycznych elementów tych przestrzeni, jak mozaikowość i rozłogi pól, naturalne akcenty i dominanty krajobrazowe, rzeźba terenu oraz elementy przyrodniczo-kulturowe (w tym aleje przydrożne, śródpolna zieleń komponowana, nasadzenia graniczne, układ drożny).</p> <p>e) Określenie zasad i priorytetów w ochronie alei przydrożnych i innych przyrodniczo-kulturowych komponentów krajobrazu.</p> <p>II. Uwzględnianie w polityce przestrzennej wymogów ochrony i odtwarzania różnorodności gatunkowej i siedliskowej, w tym kształtowanie spójności terytorialnej i funkcjonalnej przestrzeni przyrodniczej dla zapobiegania jej fragmentacji⁴⁸</p> <p>Przyjmuje się ustalenia, działania i zasady dla realizacji kierunku: [...]</p> <p>5) Rekomenduje się kształtowanie wewnętrznych układów ekologicznych w powiązaniu z regionalnym systemem ekologicznym, w oparciu o zasady i działania:</p> <p>a) Zachowanie, odtwarzanie i wzbogacanie miejskich systemów ekologicznych, w tym związanych z wodami powierzchniowymi.</p> <p>b) <u>Utworzenie strefy „zielonych pierścieni miast”, poprzez powiązanie miejskich systemów ekologicznych z terenami otwartymi wokół miast, z uwzględnieniem ciągłości przestrzennej i funkcjonalnej struktur przyrodniczych.</u></p> <p>c) Uwzględnianie potrzeby zachowania ciągłości układów ekologicznych przy przeznaczaniu nowych terenów pod inwestycje.</p>
--	---	--

⁴⁸ Uchwała Nr VII/164/15 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 maja 2015 r. w sprawie uchwalenia Planu zagospodarowania województwa warmińsko-mazurskiego; s. 154.

Tabela 3. Wykaz zapisów planów zagospodarowania przestrzennego województw uwzględniające zapisy dot. obligatoryjnych zielonych systemów pierścieniowych miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodków metropolitalnych i regionalnych ujętych w KPZK 2030 - Polityka przestrzenna zagospodarowania miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka/ośrodków metropolitalnych i wojewódzkich.

Wykaz zapisów planów zagospodarowania przestrzennego województw uwzględniające zapisy dot. obligatoryjnych zielonych systemów pierścieniowych miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodków metropolitalnych i regionalnych ujętych w KPZK 2030 - Polityka przestrzenna zagospodarowania miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka/ośrodków metropolitalnych i wojewódzkich		
Lp.	województwo	Polityka przestrzenna zagospodarowania miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka/ośrodków metropolitalnych i wojewódzkich
1	dolnośląskie	<p>Cele i kierunki rozwoju przestrzennego</p> <p>Zasady zagospodarowania i sposoby wdrożenia</p> <p>2. Podstawowe kierunki i zasady zagospodarowania przestrzennego 2.3. Kierunki i zasady rozwoju osadnictwa [...] 3. Dla rozwoju przestrzennego Wrocławskiego Obszaru Metropolitalnego ustala się, jako podstawowy kierunek wzmocnienie funkcji metropolitalnych Wrocławia oraz rozwój ww. obszaru realizowany przy uwzględnieniu następujących zasad⁴⁹: 1) harmonizowania podstawowych elementów struktury przestrzennej, [...] 3) <u>zapobiegania nadmiernego zagospodarowaniu i degradacji terenów otwartych i gruntów o wysokiej przydatności dla rolnictwa,</u> 4) <u>stworzenia zintegrowanego systemu terenów chronionych, [...]</u> 6) kontynuowania korytarzy kluczowych elementów zagospodarowania przyrodniczego na stykach gmin, 7) wzmocnienia sieci powiązań ze strefą rekreacyjną w obszarze podmiejskim Wrocławia, 8) przeciwdziałania degradacji terenów biologicznie czynnych w obszarach zurbanizowanych (istniejących i projektowanych) oraz utrzymywania właściwych proporcji pomiędzy nimi, 9) ochrony krajobrazu WrOM w oparciu o zintegrowaną strategię krajobrazową; [...]</p>

⁴⁹ Uchwała Nr XLVIII/1622/2014 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 27 marca 2014 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XLVIII/873/2012 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 sierpnia 2002 r. w sprawie uchwalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego; s. 95–96.

2	Lubuskie	Cele i kierunki rozwoju przestrzennego	<p>3. Plan zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego – Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego [...]</p> <p>3.2. Wizja rozwoju LOM⁵⁰ Aktywna współpraca samorządu województwa z samorządami gminnymi w zakresie planowania przestrzennego pozwoli na wykrystalizowanie struktur przestrzennych zapewniających łatwy dostęp do usług publicznych i komercyjnych w miejscu zamieszkania oraz dających możliwość korzystania z przestrzeni rekreacyjnej i wypoczynkowej. <u>Kluczowe znaczenie w tym zakresie będzie miało ukierunkowane kształtowanie zagospodarowania w obszarze zielonego pierścienia (Green Belt) obejmującego tereny otwarte i ekologicznie aktywne (lasy, doliny rzeczne). Granice zielonego pierścienia wyznaczają strefy o różnej intensywności zagospodarowania i wskazują kierunki rozwoju urbanizacji powstrzymując jednocześnie żywiołowe rozlewanie się zabudowy w obszarach podmiejskich. Funkcjami komplementarnymi pierścienia obok ochrony i zwiększenia bazy terenów rekreacyjnych wokół rdzenia Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego jest również stabilizacja i rozwój gospodarki rolnej w strefie żywicielskiej miasta</u></p> <p>3.3. Cele rozwoju i zasady zagospodarowania przestrzennego LOM⁵¹ Cele rozwoju zagospodarowania przestrzennego:</p> <ol style="list-style-type: none"> 5) wzmocnienie funkcji metropolitalnych rdzenia LOM jako ośrodka polaryzacji wiedzy i innowacji, 6) wzmocnienie powiązań funkcjonalno-przestrzennych ośrodków osadniczych LOM, 7) krystalizowanie struktury przestrzennej LOM w kierunku jej optymalizacji funkcjonalnej. [...]
		Zasady zagospodarowania i sposoby wdrożenia	<p>3.3. Cele rozwoju i zasady zagospodarowania przestrzennego LOM⁵² [...] Zasady zagospodarowania przestrzennego:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pierwszeństwo regeneracji (odnowy) zabudowy nad zajmowaniem nowych terenów pod zabudowę, – zachowanie ciągłości systemów przyrodniczych, – utrzymanie integralności przestrzennej terenów otwartych o funkcjach rolniczych i przyrodniczych (głównie klimatycznych), – rozwój urbanizacji w nawiązaniu do ukształtowanych układów osadniczych. <p>3.4. Struktura funkcjonalno-przestrzenna LOM⁵³- elementy strefowe obejmujące obszary wiejskie o zróżnicowanej roli w produkcji rolnej.</p>

⁵⁰ Uchwała Nr XI/162/2015 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 30 października 2015 r. w sprawie uchwalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego; s. 156–157.

⁵¹ Uchwała Nr XI/162/2015 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 30 października 2015 r. w sprawie uchwalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego; s. 157.

⁵² Uchwała Nr XI/162/2015 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 30 października 2015 r. w sprawie uchwalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego; s. 157.

⁵³ Uchwała Nr XI/162/2015 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 30 października 2015 r. w sprawie uchwalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego; s. 157–158.

	lubuskie	Zasady zagospodarowania i sposoby wdrożenia	<p>W strefie tej wyróżnia się trzy wewnętrzne struktury obejmujące tereny wiejskie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – [...] <u>obszar zielonego pierścienia – tereny położone pomiędzy aglomeracją, a pierścieniowym układem miast satelitarnych, na których istnieje zagrożenie dla utrzymania równowagi pomiędzy elementami naturalnymi i antropogenicznymi. Obszar ten charakteryzuje się: występowaniem bardzo dobrych gleb, wiejskimi jednostkami osadniczymi z coraz większym udziałem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, których rozwój przestrzenny zagraża zachowanym jeszcze kompleksom terenów otwartych użytkowanych rolniczo. W obszarze tym wskazuje się rozwój gospodarki rolnej ukierunkowanej na obsługę życielską aglomeracji oraz zagospodarowanie służące funkcji rekreacyjno-wypoczynkowej. Zielony pierścień pełni również istotną rolę w regulowaniu kierunków rozwoju urbanizacji;</u> – <u>tereny rolne poza zewnętrzną granicą zielonego pierścienia charakteryzujące się relatywnie niższą gęstością zaludnienia oraz znacznym udziałem rozległych kompleksów terenów otwartych użytkowanych rolniczo. Tereny te wskazuje się do utrzymania dotychczasowej funkcji rolniczej, rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego, a także lokalizacji zakładów uciążliwych w otoczeniu miast satelitarnych.</u>
3	lubelskie	Cele i kierunki rozwoju przestrzennego	
	lubelskie	Zasady zagospodarowania i sposoby wdrożenia	<p>X. Obszary funkcjonalne województwa lubuskiego</p> <p>2. Miejskie obszary funkcjonalne</p> <p>2.1.3 Zasady zagospodarowania miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodków wojewódzkich⁵⁴</p> <p>Dla miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodków wojewódzkich przyjęto następujące zasady zagospodarowania:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zachowanie spójności przestrzennej obszaru, – zachowanie ładu przestrzennego w strefach zurbanizowanych jak i na terenach wiejskich, – kształtowanie przyjaznych mieszkańcom przestrzeni publicznych, zapobieganie rozpraszaniu zabudowy, rozwój urbanizacji w nawiązaniu do ukształtowanych układów osadniczych, – [...] <u>zachowanie ciągłości i ochrona przed zabudową obszarów pełniących głównie funkcje przyrodnicze, w tym klimatyczne (kliny napowietrzające),</u> – <u>dbałość o wysoki standard terenów zieleni,</u> – [...] wyznaczanie nowych terenów inwestycyjnych w oparciu o istniejący układ komunikacyjny i tereny uzbrojone w infrastrukturę techniczną oraz w sposób minimalizujący negatywny wpływ na jakość środowiska przyrodniczego i warunki zamieszkania,

⁵⁴ Uchwała Nr XXII/191/12 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 21 marca 2012 r. w sprawie uchwalenia „Zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego”; s. 196.

4	mazowieckie	Cele i kierunki rozwoju przestrzennego	<p>_____</p>
5	pomorskie	Cele i kierunki rozwoju przestrzennego	<p>4. Zasady zagospodarowania przestrzennego w obszarach problemowych i funkcjonalnych⁵⁵ [...] Dla <i>Obszaru Metropolitalnego Warszawy (OMW) Plan</i> ustala:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zasadę restrukturyzacji funkcjonalnej, polegającą na porządkowaniu i kształtowaniu stref funkcjonalnych (funkcji centralnych, zaplecza mieszkaniowego Warszawy, zaplecza przyrodniczego, klimatycznego i rekreacyjnego Warszawy, obszarów przemysłowo-gospodarczych oraz koncentracji rozwoju technologicznego); – koncentrację struktur zurbanizowanych w oparciu o lokalne centra osadnicze z wykształconym poziomem usług podstawowych i występowaniem wykształconych przestrzeni publicznych; – redukcję kolizji przestrzennych i konfliktów przestrzennych związanych z presją urbanizacyjną na najcenniejsze przyrodniczo tereny OMW poprzez zasady uspołecznienia i partycypacji społecznej (dotyczy przede wszystkim rezerw terenu pod infrastrukturalne inwestycje liniowe oraz tworzenie form ochrony przyrody); – [...] <u>spójność i ciągłość (przestrzenną i funkcjonalną) obszarów cennych przyrodniczo, objętych ochroną prawną i predestynowanych do objęcia ochroną prawną, korytarzy ekologicznych, (poprzez tworzenie m.in. Zielonego Pierścienia Warszawy);</u> – komplementarność ochrony wartości przyrodniczych, kulturowych i krajobrazu poprzez tworzenie pasm przyrodniczo-kulturowych; – [...] oszczędną gospodarkę zasobami: przede wszystkim zasobami przestrzeni poprzez intensyfikację zagospodarowania już istniejącego – wykorzystanie rezerw terenu w obrębie obszarów zainwestowanych, rewitalizację oraz restrukturyzację funkcjonalną; <p>5.1. Założenia wizji zagospodarowania przestrzennego obszaru metropolitalnego⁵⁶ Do zasadniczych wyzwań rozwojowych obszaru metropolitalnego m.in. podnoszących jakość życia w perspektywie 2030 roku, należą:</p> <ul style="list-style-type: none"> – intensyfikacja rozwoju wielofunkcyjnego pasma osadniczego oraz ukształtowanych ośrodków rozwoju, rozumiana w szczególności jako przekształcenia (w tym regeneracja) istniejących struktur i pełniejsze wykorzystanie ich potencjału, w tym rozwój funkcji portowo-przemysłowo-logistycznych i innych funkcji metropolitalnych; – zatrzymanie procesów niekontrolowanej suburbanizacji przez ograniczanie ich zasięgu i świadome kształtowanie wielofunkcyjnych struktur węzłowych położonych w ciągu pasm rozwojowych,

⁵⁵ Uchwała Nr 180/14 Sejmiku Województwa Mazowieckiem z dnia 7 lipca 2014 r. w sprawie Planu zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego; s. 101–102.

⁵⁶ Uchwała Nr 318/XXX/16 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie uchwalenia nowego planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego oraz stanowiącego jego część planu zagospodarowania przestrzennego obszaru metropolitalnego Trójmiasta; s. 74.

5	pomorskie	Cele i kierunki rozwoju przestrzennego	<ul style="list-style-type: none"> – aktywne kształtowanie systemu osnowy ekologicznej, jako warunku zachowania równowagi pomiędzy środowiskiem przyrodniczym i przekształcanym przez człowieka na całym obszarze. <p>Model struktury funkcjonalno-przestrzennej obszaru metropolitalnego</p> <p>[...] Modelową strukturę funkcjonalno-przestrzenną tworzy zhierarchizowana policentryczna sieć ośrodków (węzłów), w większości położona w zasięgu metropolitalnych pasm rozwojowych. Układy węzłowo-pasmowe przenikają się ze zróżnicowanymi funkcjonalnie strefami: rolnymi, leśnymi i rekreacyjnymi, w tym z elementami systemów obszarów chronionych i powiązań ekologicznych. Strefy te mają istotne znaczenie dla utrzymania równowagi ekologicznej całego obszaru, w tym w strefie intensywnych przekształceń osadniczych w otoczeniu Trójmiasta.</p> <p>[...] Podstawowymi elementami składowymi struktury funkcjonalno-przestrzennej OM są:</p> <ul style="list-style-type: none"> – metropolitalny system obszarów chronionych i powiązań ekologicznych, na który składają się prawne formy ochrony przyrody oraz korytarze ekologiczne o znaczeniu ponadregionalnym, regionalnym i subregionalnym, pozwalające zapewnić odpowiednie warunki dla zachowania i odtwarzania bioróżnorodności; – [...] wielofunkcyjnego pasma osadniczego (na odcinku od Wejherowa do Pruszcza Gdańskiego), obejmująca tereny w gminach wiejskich: Kolbudy, Kosakowo, Luzino, Pruszcz Gdański, Przodkowo, Pszczółki, Szemud, Tczew, Wejherowo i miejsko-wiejskiej: Żukowo; w strefie tej minimalizowane są zaistniałe negatywne skutki niekontrolowanej suburbanizacji, a dalszy rozwój osadnictwa jest ściśle podporządkowany zasadzie kształtowania zwartych przestrzennie, wielofunkcyjnych jednostek osadniczych; – <u>wielofunkcyjne strefy rolne, leśne i rekreacyjne – o wysokich walorach krajobrazowych, które są wykorzystywane zgodnie z ich potencjałem i z zachowaniem wymogów ochrony wartości przyrodniczych, utrzymując równowagę ekologiczną obszaru metropolitalnego; szczególną rolę w równoważeniu dynamicznych procesów związanych z rozwojem urbanizacji odgrywa zielony pierścień Trójmiasta, w skład którego wchodzi: kompleksy lasów oliwskich, otomińskich, wejherowskich i darżlubskich, zalesienia pasa wydmowo-mierzejowego Wyspy Sobieszewskiej i Mierzei Wiślanej oraz kompleksy łąk przymorskich nad Zatoką Pucką (na obszarze którego w większości ustanowione są formy ochrony przyrody – parki krajobrazowe i obszary Natura 2000).</u> <p>Wizja⁵⁷</p> <p>[...] Z uwagi na fakt, że obszary położone w strefie intensywnych przekształceń osadniczych znajdują się w zasięgu struktur przyrodniczych, składających się na regionalny system obszarów chronionych i powiązań ekologicznych i istotnych z punktu widzenia kształtowania metropolitalnej osnowy ekologicznej, wzmocnione zostają działania mające na celu ich zachowanie oraz, w wybranych lokalizacjach, zrównoważone wykorzystanie dla celów rekreacji i turystyki (przede wszystkim strefa przybrzeżna oraz Trójmiejski Park Krajobrazowy). Zapewniona jest ochrona i zachowanie właściwych warunków funkcjonowania środowiska przyrodniczego, w tym popularyzowana jest idea i ochrona korytarzy ekologicznych.</p>
---	-----------	--	---

⁵⁷ Uchwała Nr 318/XXX/16 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie uchwalenia nowego planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego oraz stanowiącego jego część planu zagospodarowania przestrzennego obszaru metropolitalnego Trójmiasta; s. 76.

5	pomorskie	Cele i kierunki rozwoju przestrzennego	<p>Obszary o wysokich walorach przyrodniczo-kulturowych (przede wszystkim parki krajo- brazowe Kaszubski, Mierzei Wiślanej, Nadmorski), rolniczych (Żuławy i Dolina Wisły oraz Pobrzeże) i rekreacyjnych (strefa przybrzeżna) chronione są przed ekstensywnym i amor- ficznym rozwojem struktur o zróżnicowanych funkcjach, zachowując istotne znaczenie dla utrzymania równowagi ekologicznej obszaru metropolitalnego. Polityka przestrzenna wobec tych obszarów, w tym wobec zielonego pierścienia Trójmiasta, koncentruje się na ochronie wartości przyrodniczych, a także zachowaniu i wykorzystaniu ich potencjału do rozwoju rekreacji, agroturystyki, rolnictwa oraz zrównoważonej gospodarki leśnej.</p> <p>6.3. Cele i kierunki polityki przestrzennego zagospodarowania obszaru metropolitalnego Cel polityki przestrzennego zagospodarowania województwa 1.</p> <p>C.1. Wysoka jakość przestrzeni zamieszkania i pracy⁵⁸ Pożądane zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym województwa w wyniku realizacji Cele 1.: – ograniczenie wprowadzania nowego zainwestowania na tereny otwarte, poprzez intensyfikację wykorzystania terenów już zagospodarowanych (w tym rewitalizację obszarów zdegradowanych); [...]</p> <p>Kierunek polityki przestrzennego zagospodarowania obszaru metropolitalnego 1.1. K.1.1. Kształtowanie struktur sieci osadniczej zgodnie z wymogami ładu przestrzennego: [...] – Poszanowaniu zasobu jakim jest przestrzeń, poprzez intensyfikację rozwoju w ramach istniejących struktur (regeneracja i uzupełnianie) i przeciwdziałanie nie- kontrolowanej suburbanizacji – Strukturyzacji istniejących obszarów rozproszonej zabudowy i przeciwdziałaniu dalszemu jej rozpraszaniu na tereny otwarte – Kształtowaniu zwartych i wielofunkcyjnych jednostek osadniczych (m.in. skrócenie dystansu w relacjach: dom–nauka i praca-usługi) – Zapewnieniu dobrych ekologicznych warunków życia w kształtowanych strukturach</p> <p>Cel polityki przestrzennego zagospodarowania województwa 3. C.3. Zachowane zasoby i walory środowiska⁵⁹ Pożądane zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym województwa w wyniku realizacji Cele 3.: [...] – <u>ustanowiony i funkcjonujący regionalny system ekologiczny (system zielonej infra- struktury), ukształtowany w oparciu o przyrodnicze obszary chronione, korytarze ekologiczne, tereny zieleni w otoczeniu obszarów miejskich (zielone pierścienie) oraz ekosystemy wodne i leśne, będące elementem systemu infrastruktury służących trwałemu i stabilnemu rozwojowi społeczno-gospodarczemu regionu;</u></p>
---	-----------	--	--

⁵⁸ Uchwała Nr 318/XXX/16 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie uchwalenia nowego planu zagospodarowania przestrzennego woje-
wództwa pomorskiego oraz stanowiącego jego część planu zagospodarowania prze-
strzennego obszaru metropolitalnego Trójmiasta; s. 84.

⁵⁹ Uchwała Nr 318/XXX/16 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie uchwalenia nowego planu zagospodarowania przestrzennego woje-
wództwa pomorskiego oraz stanowiącego jego część planu zagospodarowania prze-
strzennego obszaru metropolitalnego Trójmiasta; s. 167–169.

5	pomorskie	Cele i kierunki rozwoju przestrzennego	<ul style="list-style-type: none"> – racjonalna struktura przestrzenna obszarów chronionych i mniejsza presja inwestycyjna na obszarach o szczególnym znaczeniu dla zachowania zasobów przyrodniczych i kulturowych; <p>Kierunek polityki przestrzennego zagospodarowania obszaru metropolitalnego 3.1. K.3.1. Zachowanie i odtwarzanie zasobów środowiska przyrodniczego i jego spójności polityka przestrzenna wyznaczona w kierunku 3.1. koncentruje się na:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Utrzymaniu i polepszaniu stanu i właściwości komponentów środowiska (hydrosfery, pedosfery, atmosfery i biosfery) – Ochronie obszarów cennych przyrodniczo i krajobrazowo – Ochronie, rewaloryzacji, pielęgnacji i odtwarzaniu zasobów biosfery o charakterze cennym, unikatowym i zagrożonym – Utrzymaniu i odtwarzaniu łączności przestrzennej ekosystemów, umożliwiającej stabilność procesów przyrodniczych, migrację organizmów i spójność wyznaczonego systemu osnowy ekologicznej regionu – Promocji i dydaktyce ochrony przyrody, ukierunkowanej na zachowanie cennych i charakterystycznych dla regionu walorów.
		Zasady zagospodarowania i sposoby wdrożenia	<p>Zasady zagospodarowania przestrzennego, określające sposób realizacji kierunku 1.1.⁶⁰:</p> <p>[...] 1.1.2. Zasada pierwszeństwa wykorzystania obszarów istniejącego zagospodarowania oraz ograniczania rozwoju osadnictwa na terenach otwartych, polegająca na:</p> <ul style="list-style-type: none"> – regeneracji obszarów zdegradowanych, w szczególności poprzez rewitalizację oraz inne działania mające na celu przywrócenie im utraconych walorów lub/i nadanie nowych funkcji (modernizacja, rewaloryzacja, adaptacja, rekultywacja, remediacja itd.); – uzupełnianiu i kontynuacji obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, z zapewnieniem standardów uwzględniających aspekty użytkowe, kulturowe i ekologiczne środowiska zamieszkania i pracy; – otwieraniu nowych terenów pod rozwój osadnictwa na podstawie uzasadnionej potrzeby <p>[...] 1.1.9. Zasada kształtowania struktur przestrzennych zapewniających dobre ekologiczne warunki życia, polegająca na uwzględnianiu w planowaniu obszarów rozwoju osadnictwa i przekształceń istniejących struktur:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyników rozpoznania i waloryzacji istniejących zasobów i wartości przyrodniczych; – zachowania i kształtowania zielonej infrastruktury, w tym zapewnienia udziału (lub/i dostępu do) terenów zieleni i powierzchni biologicznie czynnej, proporcjonalnie do przyrostu zainwestowania (w tym zwiększającej się liczby mieszkańców); [...] <p>[...] 1.1.15. Zasada ograniczenia dalszego rozlewania się miast rdzenia OM poprzez określenie w rejonie bezpośredniego otoczenia Trójmiasta (B) zasięgu strefy intensywnych przekształceń osadniczych, poza którą rozwój osadnictwa powinien ograniczyć się do terenów wskazanych w specyficznych zasadach zagospodarowania dla poszczególnych rejonów (1.1.14.). [...]</p>

⁶⁰ Uchwała Nr 318/XXX/16 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie uchwalenia nowego planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego oraz stanowiącego jego część planu zagospodarowania przestrzennego obszaru metropolitalnego Trójmiasta; s. 86–100.

5	pomorskie	Zasady zagospodarowania i sposoby wdrożenia	<p>Działania i przedsięwzięcia polityki przestrzennej, służące realizacji kierunku 1.1.: [...] Podnoszenie jakości istniejących struktur podmiejskich: 6. [...] strukturyzacja przestrzenna obszarów zdegradowanych żywiolową suburbanizacją (rekompozycja funkcjonalno-przestrzenna), m.in. poprzez integrację istniejących małych struktur mieszkaniowych w większe zespoły, uwzględniające w swym programie ogólnodostępne przestrzenie publiczne oraz funkcje ośrodkotwórcze na poziomie lokalnym. (Podmioty odpowiedzialne za realizację: samorządy gminne)</p> <p>7. <u>planowanie oraz realizacja systemów i obiektów zielonej infrastruktury, jako czynników mających wpływ na organizację przestrzeni (kształtowanie struktur osadniczych) oraz zapewnienie w niej udziału funkcji przyrodniczo-rekreacyjnych, w tym wyznaczenie, zachowanie i kształtowanie terenów biologicznie czynnych - tzw. zielonych pierścieni wokół ośrodków miejskich i metropolitalnych.</u> (Podmioty odpowiedzialne za realizację: samorządy gminne, SWP)</p> <p>Zasady zagospodarowania przestrzennego określające sposób realizacji kierunku 3.1.⁶¹: 3.1.1. Zasada zachowania i kształtowania spójności regionalnego systemu ekologicznego, w skład którego wchodzi istniejące obszary chronione oraz obszary potencjalne do objęcia ochroną (cenne przyrodniczo), a także system płatów i korytarzy ekologicznych; 3.1.2. Zasada kształtowania zagospodarowania przestrzennego w dostosowaniu do specyfiki obszaru i przedmiotu ochrony wartości przyrodniczych i krajobrazowych, wynikających z funkcji i reżimu ochronnego obszarów, będących:</p> <ul style="list-style-type: none"> – formami ochrony przyrody – należy stosować zasady wynikające z dokumentów je ustanawiających oraz planów zadań ochronnych i planów ochrony (jeśli takie obowiązują) dla obszarów: Natura 2000, rezerwatów przyrody, parków narodowych, parków krajobrazowych, obszarów chronionego krajobrazu; – lasami - należy stosować zasady wynikające z planów urządzania lasów; – dolinami rzek - należy uwzględniać potrzeby zachowania ciągłości łączności ekologicznej i migracji zwierząt (w postaci pozostawiania niezagospodarowanych fragmentów dna doliny i jej zboczy, posiadających łączność ekologiczną z pozostałą częścią doliny); – terenami podmokłymi - należy zapewnić trwałość istnienia ekosystemów poprzez wykluczenie ich z zagospodarowania zmieniającego funkcje i sposób użytkowania.[...] <p>[...] 3.1.4. Zasada bezwzględnego zachowania trwałości gruntów leśnych oraz naturalnych cieków i zbiorników wodnych, w granicach korytarzy ekologicznych, przy zachowaniu ich dotychczasowego gospodarczego wykorzystania, z uwzględnieniem uzasadnionej potrzeby ich przeznaczenia na cele publiczne.</p> <p>3.1.5. Zasada priorytetu ekologicznego – polegająca na stosowaniu rozwiązań techniczno-przestrzennych służących zachowaniu i podwyższeniu przyrodniczej, w tym krajobrazowej jakości przestrzeni i zapobiegania przekształceniom przestrzennym skutkującym utratą bądź istotnym obniżeniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych, fragmentacją terenów przyrodniczo cennych oraz utratą łączności przestrzennej ekosystemów. [...]</p> <p>3.1.7. Zasada trwałości istnienia lasów, kształtowania ich właściwej struktury gatunkowej i wiekowej oraz zachowania bogactwa biologicznego.</p>
---	-----------	---	--

⁶¹ Uchwała Nr 318/XXX/16 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie uchwalenia nowego planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego oraz stanowiącego jego część planu zagospodarowania przestrzennego obszaru metropolitalnego Trójmiasta; s.196–178.

5	pomorskie	Zasady zagospodarowania i sposoby wdrożenia	<p>3.1.8. Zasada integralnego podejścia do ochrony różnorodności biologicznej i kształtowania terenów zieleni jako spójnego systemu zielonej infrastruktury – z uwzględnieniem zielonych pierścieni i korytarzy ekologicznych - stanowiących elementy łączności ekologicznej obszarów miejskich z ich otoczeniem.</p> <p>3.1.9. Zasada zachowania pozostałości naturalnych ekosystemów i ich ochrony planistycznej jako cennych obiektów ochrony różnorodności biologicznej, zapewniających trwałość ekosystemów (w szczególności terenów podmokłych, łąk dolinnych i śródleśnych, zadrzewień śródpolnych, starorzeczy i oczek wodnych) – nieobjętych dotychczas ochroną prawną - w tym wskazanych w Planie.</p> <p>Działania i przedsięwzięcia polityki przestrzennej służące realizacji kierunku 3.1.: [...] 2. Tworzenie koncepcji, planów i programów rozwoju zielonej infrastruktury oraz <u>wyznaczanie, zachowanie i kształtowanie terenów biologicznie czynnych - tzw. zielonych pierścieni, wokół ośrodków miejskich i metropolitalnych.</u> (Podmioty odpowiedzialne za realizację: samorząd województwa samorządy lokalne)</p> <p>3. Uwzględnianie w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin korytarzy ekologicznych - ponadregionalnych, regionalnych i subregionalnych oraz uszczegóławianie ich granic i wyznaczenie korytarzy rangi lokalnej, stosownie do skali dokumentu planistycznego. (Podmioty odpowiedzialne za realizację: samorządy gminne)</p> <p>4. Określanie w dokumentach planistycznych na poziomie lokalnym zapisów/ wytycznych/ wskaźników gwarantujących zachowanie ciągłości przestrzennej korytarzy ekologicznych. (Podmioty odpowiedzialne za realizację: samorządy gminne)</p> <p>[...] 10. Zapewnienie w dokumentach planowania przestrzennego warunków utrzymania potencjału przyrodniczego lasów, starodrzewów, zadrzewień śródpolnych, oczek wodnych, terenów bagiennych i torfowiskowych, łąk śródleśnych – szczególnie w obszarach korytarzy ekologicznych. (Podmioty odpowiedzialne za realizację: samorządy gminne)</p>
6	śląskie	Cele i kierunki rozwoju przestrzennego Zasady zagospodarowania i sposoby wdrożenia	<p>Aneks 1: Plan miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego II. [...]</p> <p>Cel 3. Przestrzeń – zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego i kulturalnego ⁶²</p> <p>[...] Kierunek 3.2: Kształtowanie krajobrazów kulturowych w obszarach miejskich: – <u>kształtowanie systemu zielonych pierścieni wokół miast w oparciu o lasy, parki regionalne i tereny otwarte;</u></p>

⁶² Uchwała Nr V/26/2/2016 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 29 sierpnia 2016 r. w sprawie przyjęcia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+; s. 129.

7	Świętokrzyskie	Cele i kierunki rozwoju przestrzennego	<p>XIV. Kierunki przekształceń struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa</p> <p>1. Główne obszary funkcjonalne</p> <p>1.1. Miejskie obszary funkcjonalne⁶³</p> <p>Miejski Obszar Funkcjonalny Ośrodka Wojewódzkiego (MOF OW)</p> <p>[...] Kielce winny stać się krajowym węzłem komunikacyjnym (przez miasto przebiegają główne trasy komunikacyjne łączące: Łódź z Lublinem i Rzeszowem oraz Warszawę z Krakowem i Katowicami) co predysponuje je do rozwoju logistyki transportowej i turystycznej w oparciu o nowoczesne rozwiązania intermodalne. Ze względu na specyficzne warunki środowiskowe procesy te nie mogą jednak zachodzić żywiolowo. <u>Konieczne jest zatem opracowanie (obligatoryjne wg KPZK 2030) kompleksowego planu dla tego obszaru, uwzględniającego m.in. aspekty ekologiczne i wymagania ładu przestrzennego, a także strategii rozwoju tego obszaru (kierunki zagospodarowania MOF OW został szerzej omówione w rozdziale dotyczącym problematyki osadniczej).</u></p>
Zasady zagospodarowania i sposoby wdrożenia		<p>XIV. Kierunki przekształceń struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa</p> <p>1. Główne obszary funkcjonalne</p> <p>1.1. Miejskie obszary funkcjonalne⁶⁴</p> <p>Miejski Obszar Funkcjonalny Ośrodka Wojewódzkiego (MOF OW) [...]</p> <p>Główne wymagania środowiskowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> – [...] zapewnienie zgodności charakteru i intensywności zagospodarowania terenu z cechami środowiska oraz jego naturalną chłonnością i odpornością na zniszczenie; – <u>rozwój zabudowy w ramach już zainwestowanych terenów, ograniczający jednocześnie do minimum rozprzestrzenianie się i rozdrabnianie zabudowy oraz zawłaszczanie terenów otwartych i biologicznie czynnych, w tym obrzeży istniejących i projektowanych zbiorników wodnych;</u> – maksymalne uwzględnianie wymogów ochrony środowiska przy planowaniu rozmieszczenia nowych terenów i obiektów produkcyjnych, tak, aby skala narażenia ludności na negatywne oddziaływania była jak najmniejsza; – <u>tworzenie i racjonalne kształtowanie wokół Kielc tzw. „zielonego pierścienia” – terenów biologicznie czynnych, co przyczyni się do poprawy warunków zdrowotnych, zwłaszcza przez kształtowanie korytarzy napowietrzających;</u> – <u>poprawa relacji pomiędzy powierzchnią terenów intensywnie zainwestowanych i powierzchnią terenów otwartych, stanowiących bazę dla rekreacji i wypoczynku oraz zapewniających odpowiednią cyrkulację i wymianę powietrza z obszarami sąsiednimi;</u> – [...] wprowadzanie zieleni osłonowej w otoczeniu uciążliwych zakładów produkcyjnych; – [...] <u>określenie obszarów rozwoju turystyki o potencjale metropolitalnym (ustalenie stref i terenów przewidzianych pod zagospodarowanie turystyczne o wysokim standardzie, które powinny być chronione przed zabudową indywidualną);</u> – [...] <u>zapobieganie dalszej żywiolowej suburbanizacji.</u> 	

⁶³ Uchwała Nr XLVII/833/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 22 września 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego, s. 359.

⁶⁴ Uchwała Nr XLVII/833/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 22 września 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego, s. 359–362.